

4. kvartalsregnskap 2022

KLP konsern, Bærekraftregnskap, KLP

Innholdsfortegnelse

KLP Konsern

3	Rapport fjerde kvartal 2022
10	Resultatregnskap
11	Balanse
12	Egenkapitaloppstilling
12	Kontantstrømoppstilling
13	Noter til regnskapet
13	Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer
14	Note 2 Segmentinformasjon
15	Note 3 Premieinntekter for egen regning
15	Note 4 Andre inntekter
16	Note 5 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån
17	Note 6 Driftskostnader
17	Note 7 Andre kostnader
17	Note 8 Investeringseiendommer
17	Note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
24	Note 10 Innlån
25	Note 11 Virkelig verdi hierarki
27	Note 12 Likviditetsrisiko
29	Note 13 Renterisiko
32	Note 14 Kredittrisiko
36	Note 15 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring
36	Note 16 Annen kortsiktig gjeld
36	Note 17 Kapitalkrav
38	Note 18 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør
39	Note 19 Pensjonsforpliktelser
40	Nøkkeltall – akkumulert

KLPs bærekraftregnskap

42	Engasjert og ansvarlig eier
43	Klima, miljø og natur
43	Klimamål og klimavennlige investeringer

44	KLPs eiendomsportefølje og egen drift
45	Innovasjon og samfunnsutvikling
45	Utlån til kommuner og fylkeskommuner
46	Såkorninvesteringer
46	Bank og finans i utviklingsland
47	KLP som arbeidsplass og arbeidsgiver
47	Likestilling og mangfold
48	Oversikt over FNs bærekraftsmål som KLP bidrar til
51	Noter og definisjoner
51	Engasjert og ansvarlig eier
51	Klima, miljø og natur
54	Innovasjon og samfunnsutvikling
54	KLP som arbeidsplass og arbeidsgiver

Kommunal Landspensjonskasse

56	Resultatregnskap
57	Balanse
58	Egenkapitaloppstilling
59	Kontantstrømoppstilling
59	Noter til regnskapet
59	Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer
61	Note 2 Verdiendring eiendomsinvesteringer
61	Note 3 Premieinntekter for egen regning
61	Note 4 Erstatninger
61	Note 5 Forsikringsrelaterte driftskostnader
61	Note 6 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser
66	Note 7 Virkelig verdi hierarki
72	Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør
74	Note 9 Forpliktelser
74	Note 10 Kapitalkrav
76	Note 11 Leieavtaler
76	Note 12 Pensjonsforpliktelser
76	Kontaktinformasjon

KLP Konsern

Rapport fjerde kvartal 2022

Sterk soliditet og et godt kvartal for KLP og KLPs datterforetak, men svake finansmarkeder har preget året som helhet

- Avkastning i fjerde kvartal 2022 ble på 1,5 prosent, mens det for hele året ble minus 1,1 prosent
- Risikoresultat på 558 millioner kroner for året
- Premiefondet tilføres 3,2 milliarder kroner

KLP – et kundeeiet konsern

KLP-konsernet består av følgende foretak: Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og datterforetakene KLP Banken, KLP Skadeforsikring, KLP Kapitalforvaltning, KLP Forsikringservice og KLP Eiendom.

Konsernet hadde ved utgangen av fjerde kvartal 2022 en forvaltningskapital på 901,6 milliarder kroner, en økning på 0,4 milliarder kroner for året.

Konsernets totalresultat er på 913 millioner kroner (490)¹ i 2022.

Kommunal Landspensjonskasse

Pensjonsordninger innenfor offentlig sektor tilbys og administreres av konsernets morselskap Kommunal Landspensjonskasse. Av KLPs forvaltningskapital på 710,3 milliarder kroner, er 654,3 milliarder knyttet til forsikringsforpliktelser innenfor offentlig tjenstepensjon.

Resultat fjerde kvartal 2022

Avkastningsresultat

KLP oppnådde et avkastningsresultat, avkastning ut over det foretaket har garantert til sine kunder, på minus 20,0 milliarder kroner (14,9) for året. Avkastning på kollektivporteføljen ble 1,5 prosent for fjerde kvartal og minus 1,1 prosent for året.

Risikoresultat

Risikohendelsene i bestanden er innenfor forventninger gjennom året og vil variere fra kvartal til kvartal. Resultatet utgjorde minus 405 millioner kroner i fjerde kvartal, 558 millioner for året. Risikoresultatet har blitt kraftig redusert i fjerde kvartal. Utviklingen knytter seg spesielt til uførhet hvor det er observert en

1. Tall i parentes angir verdi for tilsvarende periode i 2021

betydelig økning i avsetninger ved uførhet fra 2021 til 2022. Økningen i avsetninger ved uførhet må sees i sammenheng med endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger i 2021 og 2022. Videre er det periodiseringseffekter gjennom året som normalt gir store avsetninger til uførhet i fjerde kvartal.

Administrasjonsresultat

Foretakets administrasjonsresultat viser et underskudd på 17 millioner kroner (35) i 2022.

Forsikringsrelaterte driftskostnader utgjør 1,5 milliarder kroner (1,4) for året.

Samlet resultat

Samlet resultat til foretaket er på 897 millioner kroner (469) for året. Kunderesultatet er minus 19,3 milliarder kroner (15,5) for året.

Millioner kroner	Kunder	Foretak	Sum
Avkastningsresultat	-19 957	-50	-20 007
Risikoresultat	651	-93	558
Rentegarantipremie		266	266
Administrasjonsresultat		-17	-17
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og andre inntekter/kostnader i ikke-teknisk regnskap		811	811
Skatt		-115	-115
Andre resultatelementer		94	94
Resultat etter 4. kvartal 2022	-19 306	897	-18 409
Resultat etter 4. kvartal 2021	15 446	469	15 915

Finansiell soliditet og kapitalforhold

Forvaltningskapitalen i KLP har totalt for året økt med 3,5 milliarder kroner i år, men for fjerde kvartal ble den isolert sett redusert med 10,5 milliarder kroner, og utgjør 710,3 milliarder kroner. Premiereserven har økt med 31,8 milliarder kroner til 516,5 milliarder kroner ved årsslutt.

Styret vil foreslå overfor Generalforsamlingen at det i tillegg til risikoresultatet overføres et beløp tilsvarende 2,6 milliarder kroner fra bufferfond til premiefond. Bufferfondet har dermed blitt redusert med 22,6 milliarder kroner i år og utgjør 102,2 milliarder kroner ved årsslutt. KLP har solide finansielle buffere som gir muligheten til å oppnå langsiktig god avkastning.

Uten bruk av overgangsregler er foretakets solvenskapitaldekning på 337 prosent. KLP har et mål om at kapitaldekningen skal ligge over 150 prosent uten bruk av overgangsregler. Soliditeten ligger godt over dette målet og bekrefter foretakets sterke soliditet.

Nøkkeltall

Prosent	Per 31.12.2022	Per 31.12.2021
Avkastning kollektivporteføljen	-1,1	8,4
Avkastning inkl. mer-/mindreverdi i hold-til-forfall og utlån	-3,9	6,7
<i>Avkastningstillene gjelder kollektivporteføljen</i>		
Kapitaldekning Solvens II	337	316
Kapitaldekning Solvens II med overgangsregler	337	345

Premieinntekter

Premieinntektene eksklusiv mottatt premiereserve ved tilflytting, utgjør 50,1 milliarder kroner (50,2) ved utgangen av fjerde kvartal.

Erstatninger

Utbetalte pensjoner og andre erstatninger, eksklusive avgitt premiereserve ved fraflytting, utgjorde 23,9 milliarder kroner (22,1) ved utgangen av fjerde kvartal.

Forvaltning av kollektivporteføljen

Eiendelene i kollektivporteføljen utgjorde 660,4 milliarder kroner (659,3) og var investert som vist nedenfor. Avkastningen er gitt for året som helhet.

Eiendeler	Per 31.12.2022		Per 31.12.2021	
	Andel	Avkastning	Andel	Avkastning
Alle tall i prosent				
Aksjer	30,2 %	-8,0 %	30,9 %	22,8 %
Omløpsobligasjoner	12,2 %	-9,9 %	13,8 %	-0,7 %
Anleggs-/HTF-obligasjoner	29,0 %	3,3 %	27,7 %	3,5 %
Utlån	12,0 %	2,5 %	11,9 %	1,7 %
Eiendom	14,7 %	7,1 %	13,8 %	10,2 %
Andre finansielle eiendeler	1,9 %	1,6 %	1,9 %	0,7 %

Aksjer

Samlet eksponering i aksjer og alternative investeringer, inkludert aksjederivater, var 30,2 prosent ved utgangen av fjerde kvartal. Samlet avkastning for aksjer og alternative investeringer var 4,1 prosent i fjerde kvartal. KLPs globale børsnoterte aksjeportefølje fikk en avkastning på 5,3 prosent i kvartalet, mens KLPs norske aksjeportefølje hadde en avkastning på 8,6 prosent.

Valutasikringsgraden på aksjer i utviklede markeder og de mest likvide valutaene i fremvoksende markeder lå i fjerde kvartal mellom 50 og 70 prosent. I denne perioden har den norske kronen styrket seg blant annet mot amerikanske dollar, og valutasikringen ga i dette kvartalet et positivt bidrag til aksjeavkastningen. For året som helhet har den norske kronen svekket seg mot blant annet amerikanske dollar og euro. Valutasikringen ga i 2022 et negativt bidrag til aksjeavkastningen.

Omløpsobligasjoner og pengemarked

Omløpsobligasjoner utgjorde 12,2 prosent, mens pengemarkedsinstrumenter utgjorde 1,9 prosent av eiendelene i kollektivporteføljen per 31.12. KLPs globale statsobligasjonsindeks fikk en valutasikret avkastning på minus 1,2 prosent i fjerde kvartal, mens avkastningen til den norske statsobligasjonsindeksen var 1,0 prosent. Lavere globale kredittmarginer bidro til at kvartalsavkastningen for KLPs globale kredittobligasjonsindeks ble 2,7 prosent. Samlet hadde omløpsobligasjoner en avkastning på 1,1 prosent i fjerde kvartal. Pengemarkedsavkastningen var også 1,1 prosent dette kvartalet.

Anleggsobligasjoner

Investering i anleggs- og hold-til-forfall-obligasjoner utgjorde 29,0 prosent av kollektivporteføljen per 31.12. Ikke-regnskapsførte mindreverdier i kollektivporteføljen utgjorde 10,9 milliarder kroner per utgangen av fjerde kvartal. Porteføljen er godt diversifisert, og består av papirer utstedt av låntakere med høy kredittverdighet. Avkastning målt til amortisert kost var 0,8 prosent i fjerde kvartal og 3,3 prosent for året.

Eiendom

Eiendomsinvesteringer, inkludert norske- og internasjonale eiendomsfond, utgjorde 14,7 prosent av kollektivporteføljen. Eiendomsverdiene i kollektivporteføljen er skrevet ned med 2,2 milliarder kroner i fjerde kvartal. Samlet oppskrivning i året er 3,2 milliarder kroner, og skyldes blant annet at kjøpesentre og hoteller har stor aktivitet etter to år med pandemi, samtidig med at utleieprisene for kontorer holder seg godt. Kollektivporteføljens eiendomsinvesteringer oppnådde en avkastning på 7,1 prosent i 2022.

Utlån

Utlån i kollektivporteføljen utgjør 78,5 milliarder kroner. Dette er fordelt med 67,5 milliarder kroner i utlån til offentlig sektor, 0,7 milliarder til lån med statsgaranti, 2,9 milliarder i pantesikrede boliglån og resterende 7,4 milliarder til andre lån med pant. Utlånsporteføljen er kjennetegnet av høy kvalitet, uten tap på kommunelån og meget beskjedne avsetninger til tap på boliglån. Ikke-regnskapsførte mindreverdier i utlånsporteføljen (fastrentelån) utgjorde 1,3 milliarder kroner etter fjerde kvartal. Avkastning ble 2,5 prosent for året.

Avkastning på selskapsporteføljen

Selskapsporteføljen omfatter plassering av egenkapital og ansvarlige lån/fondsobligasjoner.

Selskapsporteføljen forvaltes med en langsiktig investeringshorisont med moderat risiko, og med en målsetting om stabil avkastning. Investeringene i selskapsporteføljen oppnådde en avkastning på 1,4 prosent i fjerde kvartal, 2,8 prosent for året.

Datterforetakenes forretningsområder

Skadeforsikring

Resultatet per 31. desember viser et driftsresultat før skatt på 9,8 millioner kroner (397,7).

Resultatutviklingen i fjerde kvartal var positiv, hovedsakelig som følge av et bedret finansresultat, og positivt forsikringsresultat. Driftskostnadene er lavere enn forventet og foretaket har fortsatt oppløsninger av tidligere års reserver, selv om foretaket i fjerde kvartal har foretatt en oppreservering for senvirkninger knyttet til Covid-19. Resultatet for fjerde kvartal isolert var 59,6 millioner kroner (53,8).

Bestandspremien var ved utgangen av fjerde kvartal 2 294 millioner kroner, en økning på 273 millioner kroner sammenlignet med status per 31.12.2021. Forfalt premie har økt med 14,5 prosent, tilsvarende 292 millioner kroner, sammenlignet med 2021. Det er god vekst i alle segmenter.

Det forsikringstekniske resultatet var 444 millioner kroner (426) per 31.12. Det er i løpet av fjerde kvartal ikke blitt innrapportert store skader. Avviklingen av tidligere skadeårganger er fortsatt positiv, og det er i år inntektsført 104 millioner kroner (109), tilsvarende 5,4 prosent (5,5) av reservene ved inngangen av året.

Nøkkeltall for foretaket

	Per 31.12 2022	Per 31.12 2021
Skadeprosent	80,8	76,4
Kostnadsprosent	14,5	15,8
Totalkostnadsprosent	95,4	92,1

Renovasjon er et viktig samfunnsoppdrag kommunene har. Det er derfor et viktig oppdrag for KLP Skadeforsikring å støtte opp om dette gjennom å tilby nødvendig forsikring. På tross av mangeårig innsats for brannforebygging, tegner det seg likevel et bilde av en forsikringsrisiko som på sikt kan være uakseptabel. Foretaket har tatt initiativ til dialog med viktige interessenter på dette området, og kommer til å fortsette diskusjonen i tiden fremover.

Netto finansinntekt per årsslutt var minus 97,6 millioner kroner (254,8), tilsvarende avkastning på minus 1,7 prosent (5,0). Avkastning for fjerde kvartal isolert var 40,6 millioner kroner (80,9), tilsvarende 0,8 prosent (1,6). Aksjeporteføljen har i år hatt avkastning på minus 12,6 prosent (24,6). Foretakets investeringer i rentebærende fond hadde per årsslutt avkastning på minus 5,7 prosent (0,0), mens anleggsobligasjoner hadde avkastning på 3,3 prosent (3,2). Avkastningen på eiendomsinvesteringene var 5,2 prosent (10,5), etter en oppskrivning på 7,3 millioner kroner. Fjerde kvartal isolert ga aksjeavkastning på 4,3 prosent, renteavkastning på 2,0 prosent og 0,8 prosent positiv avkastning på anleggsobligasjoner.

Foretakets økonomiske stilling er tilfredsstillende, med solvenskapitaldekning (SCR) på 204 prosent per utgangen av året, sammenlignet med 224 prosent per årsslutt 2021 og 219 prosent etter tredje kvartal i år. Reduksjonen skyldes økte egenregninger og premier for reassuransen gjeldende for 2023.

Kapital- og fondsforvaltning

KLP Kapitalforvaltning utfører verdipapirforvaltningen i KLP-konsernet. Totalt ble det forvaltet 640 milliarder kroner ved utgangen av året, hvorav 134 milliarder kroner for eksterne kunder. Hoveddelen av midlene er forvaltet på vegne av KLP og datterforetakene.

Netto tegning i KLP-fondene var 900 millioner kroner i 2022. Eksterne kunder hadde en netto nyttegning på 13 milliarder kroner i 2022.

KLP Kapitalforvaltning hadde et resultat før skatt på 24 millioner kroner i fjerde kvartal, og 5 millioner kroner for året.

Bank

KLP Banken-konsernet finansierer boliglån og annen kreditt til personkunder (personmarkedet) samt lån til kommuner, fylkeskommuner og selskaper som utfører offentlige oppgaver (offentlig marked). Bankens

utlånsvirksomhet finansieres med innskudd fra personer og bedrifter, innlån i verdipapirmarkedet og egenkapital. Banken forvalter i tillegg et betydelig utlånsvolum finansiert av pensjonsmidler i KLP.

KLP Banken-konsernets utlånsbalanse per 31.12 var 42,4 milliarder kroner (39,9). Fordelingen mellom personmarkedet og offentlig marked var henholdsvis 23,3 (22,1) og 19,1 (17,8) milliarder kroner.

For KLP forvalter KLP Banken 2,9 milliarder kroner i boliglån (3,0) og 73,4 milliarder kroner i lån til offentlige låntakere og annen virksomhet (72,7).

Bankens boliglånsprodukter er innrettet mot målgruppen medlemmer av pensjonsordningene i KLP. KLP Banken har hatt en boliglånsvekst på 1,2 milliarder kroner (1,5) gjennom året. Utbetaling av nye lån viser et lavere volum enn på samme tid i fjor, men andelen innfrielsler har også gått ned. Offentlig marked har hatt en noe høyere samlet utlånsvekst enn i fjor.

KLP Banken-konsernet oppnådde ved utløpet av fjerde kvartal et driftsresultat før skatt på 180,5 millioner kroner (116,1). Driftsinntektene samlet sett er styrket i 2022 sammenlignet med 2021, spesielt på offentlig marked. Kostnader og verdifall på finansielle instrumenter har i tillegg belastet årets regnskap mindre enn i fjor og provisjonsinntekter fra banktjenester har økt. Områdefordelt resultat gir 107,7 millioner kroner i personmarkedet (87,6) og 72,8 millioner kroner i offentlig marked (28,5). Etter skatt og estimatavvik ble KLP Banken-konsernets totalresultat per fjerde kvartal 174,3 millioner kroner (121,0).

Samfunnsansvar

Mer bærekraftig og fornybar energi er avgjørende for å løse både klimakrisen og naturkrisen. KLP bidrar til dette gjennom sine investeringer. I fjerde kvartal investerte KLP blant annet i et norsk fond, som skal installere solceller på norske tak, og i et nytt investeringssamarbeid med Norfund om utbygging av kraftlinjer i India. Totalt i kvartalet investerte KLP 805 millioner kroner i klimavennlige investeringer. Gjennom året som helhet investerte KLP 8,6 milliarder kroner i slike investeringer. Den totale markedsværdien av klimavennlige investeringer har nå steget til over 61 milliarder kroner. KLPs investeringer har bidratt til finansiering av fornybar-prosjekter over hele verden, og ved utgangen av året hadde KLP bidratt til å finansiere byggingen av over 50 kraftanlegg for fornybar energi.

I årets siste kvartal skjedde to viktige begivenheter for internasjonalt samarbeid innenfor klima og natur. Klimatoppmøtet fremhevet rollen til finansmarkedet, og viktigheten av å øke klimafinansieringen og bidra til en omstilling av den globale økonomien. Under klimatoppmøtet lanserte FN en rapport med ti anbefalinger foretak bør følge når de utformer sine klimastrategier og -mål. KLP støtter opp om 1,5-gradersmålet, og var til stede på klimaforhandlingene. FNs naturtoppmøte ble arrangert i Canada i desember. Det ble der enighet om en ny global naturavtale som inneholder konkrete mål om vern av land og hav, og bærekraftig forvaltning av natur. Det kom også krav om at foretak må overvåke og rapportere offentlig om hvordan de påvirker natur og biologisk mangfold. Finansnæringen blir igjen trukket frem som en viktig del av løsningen for å snu finansstrømmene i en retning som bidrar positivt til naturen. KLP støtter den nye naturavtalen, og har forventninger til selskaper vi investerer i knyttet til natur og biologisk mangfold. KLP deltar i et prosjekt som startet opp i fjerde kvartal med Sabima og PwC om naturrisiko og kartlegging av naturpåvirkning for norske selskaper.

Fremtidsutsikter og hendelser etter kvartalet

Året 2022 har vært preget av krigen i Ukraina, og stigende inflasjon, renter og energipriser. Dette har gitt til dels store bevegelser i finansmarkedene. KLP har solide finansielle buffere som skjermer kundenes pensjonskapital i perioder med negative markedsbevegelser. Høye renter er positivt for forvaltningen av pensjonskapitalen fremover.

Oslo, 17. februar 2023

Styret i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap

TINE SUNDTOFT
Leder

INGUNN TROSHOLMEN
Nestleder

EGIL MATSEN

HILDE ROLANDSEN
Møtende vara

ODD HALDGEIR LARSEN

ØIVIND BREVIK

VIBEKE HELDAL
Valgt av og blant de ansatte

ERLING BENDIKSEN
Valgt av og blant de ansatte

Resultatregnskap

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
3	Premieinntekter for egen regning	10 436	9 478	52 601	52 001
	Netto avkastning fra finansielle eiendeler	4 603	3 639	18 128	14 813
	Netto renteinntekter bank	111	76	371	309
	Realiserte og urealiserte gevinster og tap på finansielle instrumenter	13 384	18 187	-47 383	48 365
8	Netto inntekter fra investeringseiendommer	-1 876	3 673	6 282	8 543
4	Andre inntekter	367	345	1 684	1 547
	Sum netto inntekter	27 025	35 398	31 682	125 577
	Erstatninger for egen regning	-5 660	-6 170	-29 348	-31 855
	Endring i forsikringsmessige avsetninger	-34 154	-6 354	-32 223	-31 253
5	Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	201	28	-169	103
6	Driftskostnader	-692	-767	-2 476	-2 278
7	Andre kostnader	-349	-335	-1 377	-1 292
	Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond	-4 604	-7 805	15 001	-19 802
	Sum kostnader	-45 259	-21 403	-50 591	-86 377
	Driftsresultat	-18 234	13 995	-18 910	39 200
	Til(-) / fra(+) kursreguleringsfond i livsforsikring	0	-8 623	0	-21 646
	Til(-) / fra(+) tilleggsavsetning og bufferavsetning i livsforsikring	21 828	-6 031	24 063	-5 420
	Midler tilført forsikringskundene i livsforsikring	-2 915	-505	-3 501	-11 107
	Resultat før skatt	679	-1 165	1 652	1 027
	Skattekostnad ¹	-135	108	-801	-748
	Resultat	544	-1 056	851	279
	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger				
19	- ytelser til ansatte	57	350	132	84
	Justering av forsikringsforpliktelsene	-13	-46	-21	-16
	Skatt på poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	-5	-54	-17	-12
	Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet	40	250	94	56
	Revaluering eiendommer til bruk i egen virksomhet	-207	68	-43	206
8	Valutaomregning utenlandske eiendommer	-561	-531	148	-1 314
	Justering av forsikringsforpliktelsene	561	531	-148	1 314
	Skatt på poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet	52	-17	11	-52
	Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt	-156	51	-32	155
	Sum utvidet resultat	-116	301	62	211
	Totalresultat	427	- 755	913	490
	¹ Andelseieres andel av skattekostnad i konsoliderte verdipapirfond	-71	-75	-359	-296

Balanse

KLP Konsern

NOTE	MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
	Utsatt skattefordel	48	52
	Andre immaterielle eiendeler	1 049	797
	Varige driftsmidler	2 633	2 714
	Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	5 456	4 934
8,11	Investeringseiendom	93 992	89 535
9,14	Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	24 225	25 985
9,14	Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	174 530	164 484
9,11,14	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til virkelig verdi over resultat	0	79
9,14	Utlån kommuner, bedrifter og personkunder til amortisert kost	121 360	118 024
9,11,14	Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat	181 815	188 172
9,11	Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultat	282 399	294 476
9,11,14	Finansielle derivater	6 820	3 253
9	Fordringer	3 989	5 377
14	Kontanter og bankinnskudd	3 321	3 388
	SUM EIENDELER	901 636	901 270
	Innskutt egenkapital	21 388	19 831
	Opptjent egenkapital	21 482	20 901
	SUM EGENKAPITAL	42 870	40 732
9,10	Fondsobligasjonslån	1 428	1 604
9,10	Ansvarlig lån	3 147	3 000
19	Pensjonsforpliktelser	815	870
15	Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	652 618	653 551
	Premie-, erstatnings-, og sikkerhetsfondsavsetning i skadeforsikring	3 782	3 023
9,10	Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	32 430	31 015
9,10	Gjeld til kredittinstitusjoner	6 683	4 199
9,10	Gjeld til og innskudd fra kunder	13 779	12 901
9,11	Finansielle derivater	3 158	4 740
	Utsatt skatt	1 143	1 387
16	Annen kortsiktig gjeld	4 951	6 808
	Andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	134 831	137 440
	SUM GJELD	858 766	860 538
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	901 636	901 270
	Betingede forpliktelser	31 083	28 754

Egenkapitaloppstilling

KLP Konsern

2022 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2021	19 831	20 901	40 732
Endring ført direkte mot egenkapital		243	243
Egenkapital 01.01.2022	19 831	21 144	40 975
Resultat	576	275	851
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		94	94
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		-32	-32
Sum utvidet resultat		62	62
Sum totalresultat	576	338	913
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	982		982
Sum transaksjoner med eierne	982		982
Egenkapital 31.12.2022	21 388	21 482	42 870

2021 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2021	18 194	21 222	39 416
Resultat	811	-532	279
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		56	56
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		155	155
Sum utvidet resultat		211	211
Sum totalresultat	811	-321	490
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	826		826
Sum transaksjoner med eierne	826		826
Egenkapital 31.12.2021	19 831	20 901	40 732

Kontantstrømoppstilling

KLP Konsern

MILLIONER KRONER	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2022 -30.09.2022	01.01.2022 -30.06.2022	01.01.2022 -31.03.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	36 130	42 855	40 710	-1 917	-24 289
Netto kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter ¹	-346	-250	-173	-82	-278
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter ²	-35 851	-42 493	-40 153	1 583	25 182
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-66	113	385	-417	616
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 388	3 388	3 388	3 388	2 772
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	3 321	3 500	3 773	2 971	3 388

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld, samt innbetaling fra andelseiere i konsoliderte fond.

Noter til regnskapet

KLP Konsern

Note 1 **Regnskapsprinsipper og -estimer**

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser konsernregnskapet og selskapsregnskapet til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) for perioden 01.01.2022 – 31.12.2022. Regnskapet er ikke revidert.

Den delen av delårsrapporten som gjelder konsernregnskapet er utarbeidet i henhold til IAS 34 Delårsrapportering. De samme regnskapsprinsippene og beregningsmetoder er fulgt i delårsregnskapet som i årsregnskapet for 2021, med mindre annet er oppgitt.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2021. Dette fås ved henvendelse til KLPs hovedkontor i Dronning Eufemias gate 10, eller på klp.no.

Regnskapsestimer

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har ledelsen utøvet skjønn og benyttet estimer og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimer.

Note 2 Segmentinformasjon

MILLIONER KRONER	Kollektiv pensjon offentlig		Skadeforsikring		Bank		Kapitalforvaltning		Øvrige		Elimineringer		Sum	
	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Premieinntekter for egen regning fra eksterne kunder ¹	50 523	50 161	2 105	1 865	0	0	0	0	0	0	-27	-25	52 601	52 001
Netto finansinntekter fra investeringer	-7 013	50 228	-91	259	345	277	0	2	0	0	-15 844	21 263	-22 602	72 029
Øvrige inntekter	1 784	1 999	7	2	84	78	607	608	12	12	-811	-1 151	1 684	1 547
Sum inntekter	45 294	102 388	2 021	2 125	429	355	607	610	12	12	-16 682	20 086	31 682	125 577
Erstatninger for egen regning	-27 663	-30 438	-1 685	-1 417	0	0	0	0	0	0	0	0	-29 348	-31 855
Endring i forsikringsmessige avsetninger	-32 207	-31 246	-16	-7	0	0	0	0	0	0	0	0	-32 223	-31 253
Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	-169	103	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-169	103
Driftskostnader eksklusive avskrivninger	-1 329	-1 147	-305	-298	-241	-229	-595	-548	-11	-10	107	182	-2 373	-2 050
Avskrivninger	-81	-162	-5	-5	-2	-5	-7	-6	0	0	-8	-50	-103	-228
Andre kostnader	-1 507	-1 425	0	0	-6	-5	0	0	0	0	136	138	-1 377	-1 292
Andelseiers verdiendring i konsoliderte verdipapirfond											15 001	-19 802	15 001	-19 802
Sum kostnader	-62 956	-64 315	-2 011	-1 728	-249	-239	-602	-554	-11	-10	15 237	-19 531	-50 591	-86 377
Driftsresultat	-17 662	38 074	10	398	180	116	5	56	2	2	-1 445	555	-18 910	39 200
Midler tilført forsikringskundene ²	18 580	-37 786	0	0	0	0	0	0	0	0	1 982	-388	20 562	-38 173
Resultat før skatt	918	288	10	398	180	116	5	56	2	2	537	167	1 652	1 027
Skattekostnad	-115	125	-22	-68	-14	0	-2	-13	0	0	-647	-791	-801	-748
Resultat etter skatt	803	413	-13	329	166	116	3	43	1	1	-109	-624	851	279
Endring i utvidet resultat	94	56	14	8	8	5	11	2	0	0	-65	140	62	211
Totalresultat	897	469	1	337	174	121	14	45	2	2	-175	-484	913	490
Eiendeler	710 268	706 748	6 571	5 976	50 511	47 482	635	636	11	9	133 641	140 419	901 636	901 270
Gjeld	667 468	666 070	4 302	3 710	47 544	44 961	241	256	3	3	139 206	145 537	858 766	860 538

¹ Premieinntekter omfatter premieinntekter for egen regning inkludert sparepremie og overført premiereserve fra andre foretak.

² Midler tilført forsikringskundene inkluderer overføring til premiefond, avsetninger til kursreguleringsfond/bufferfond, avsetninger til tilleggsavsetninger og andre avsetninger av overskuddsmidler til forsikringskundene.

KLP konsernets virksomhet er inndelt i de seks områdene kollektiv pensjon offentlig, kollektiv pensjon privat, skadeforsikring, bank, kapitalforvaltning og øvrige. All virksomhet er rettet mot kunder i Norge.

KOLLEKTIV PENSJON OFFENTLIG

Kommunal Landspensjonskasse tilbyr kollektiv offentlig tjenestepensjon.

SKADEFORSIKRING

KLP Skadeforsikring AS tilbyr ting- og personskadeprodukter til arbeidsgivere innen offentlig og privat sektor. I tillegg tilbyr et bredt spekter av standard forsikringsprodukter til personmarkedet.

BANK

KLPs bankvirksomhet omfatter foretakene KLP Banken AS og dets heleide datterforetak; KLP Kommunekreditt AS og KLP Boligkreditt AS. Bankvirksomheten omfatter tjenester som innskudd og utlån til personmarkedet, kredittkort, samt utlån med offentlig garanti.

KAPITALFORVALTNING

Kapitalforvaltning tilbys fra foretaket KLP Kapitalforvaltning AS. Foretaket tilbyr et bredt utvalg av verdipapirfond både til personkunder og institusjonelle kunder. Verdipapirforvaltningen har en samfunnsansvarlig profil.

ØVRIG

Øvrige segmenter består av KLP Forsikringservice AS som tilbyr et bredt tjenestespekter til kommunale pensjonskasser.

Note 3 Premieinntekter for egen regning

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Forfalte premier, brutto	10 460	9 497	52 312	52 075
Avgitte gjenforsikringspremier	-24	-19	-97	-75
Overføring av premiereserve fra andre	0	0	386	0
Premieinntekter for egen regning	10 436	9 478	52 601	52 001

Note 4 Andre inntekter

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Tilskudd avtalefestet pensjon (AFP)	345	331	1 354	1 265
Øvrige inntekter ¹	21	14	330	282
Sum andre inntekter	367	345	1 684	1 547

¹ Øvrige inntekter inkluderer investeringer fra tilknyttede og felleskontrollerte foretak, slik at resultatene kan være både negative og positive.

Note 5 Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
ANSVARLIGE LÅN				
Rentekostnader ¹	-32	-31	-131	-124
Verdiendringer	48	26	-143	132
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån	15	-5	-274	8
FONDSOBLIGASJONSLÅN				
Rentekostnader	-16	-16	-72	-64
Verdiendringer	201	49	176	159
Sum rentekostnad og verdiendring fondsobligasjonslån	186	33	104	96
Sum rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån	201	28	-169	103

¹ Rentekostnader inkluderer amortisering av underkurs.

Noten gir en spesifisering av linjen «Rentekostnad og verdiendring ansvarlige lån og fondsobligasjonslån» fordelt på rentekostnader og verdiendring i periodene angitt. Verdiendringene kommer i stor grad av at lånene er denominert i utenlandsk valuta. Det ansvarlige lånet er denominert i euro, mens fondsobligasjonslånet er utstedt i japanske yen.

Note 6 Driftskostnader

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Personalkostnader	400	364	1 401	1 248
Avskrivninger og nedskrivninger	39	112	149	228
Andre driftskostnader	254	291	926	802
Sum driftskostnader	692	767	2 476	2 278

Note 7 Andre kostnader

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Kostnader avtalesfestet pensjon (AFP)	345	331	1 354	1 265
Øvrige kostnader	4	4	23	27
Sum andre kostnader	349	335	1 377	1 292

Note 8 Investerings eiendommer

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Netto leieinntekter	736	785	2 944	3 040
Endring i virkelig verdi	-2 613	2 829	3 338	5 444
Gevinst ved salg	0	59	0	59
Netto inntekter fra investerings eiendom	-1 876	3 673	6 282	8 543
Valutaomregning utenlandske datterselskaper (føres i utvidet resultat)	-561	-531	148	-1 314
Netto inntekter fra investerings eiendom inkludert valutaomregning	-2 437	3 142	6 430	7 229

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Bokført verdi 01.01.	89 535	81 485
Verdiregulering inkl. valutaomregning	3 486	4 130
Netto tilgang	991	3 913
Øvrige endringer	-20	7
Bokført verdi	93 992	89 535

Note 9 Virkelig verdi av fi ansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand. Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, eller verdipapiret ikke er notert på børs eller tilsvarende, benytter konsernet verdsettelsesteknikker for å fastsette virkelig verdi. Disse baseres bl.a. på informasjon om nylige gjennomførte transaksjoner på forretningsmessige vilkår, henvisning til omsetning av lignende instrumenter og prising ved hjelp av eksterne rentekurver og rentedifferansekurver. Estimatenes bygger i størst mulig grad på eksterne observerbare markedsdata, og i liten grad på selskaps spesifikk informasjon.

For denne noten kan kategoriseringen av finansielle instrumenter deles opp i tre ulike nivåer; balanseklassifisering, regnskapsklassifisering og type instrument. Det er siste kategori, type instrument, hvor det gis informasjon på hvordan virkelig verdi er utledet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Denne kategorien inkluderer:

- Investeringer som holdes til forfall
- Obligasjoner klassifisert som utlån og fordring
- Øvrige utlån og fordringer
- Gjeld til og innskudd kunder (forpliktelse)
- Ansvarlig lånekapital (forpliktelse)
- Annen utstedt gjeld (forpliktelse)

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente metode. Internrenten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer over forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte transaksjonskostnader samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av disse kontantstrømmene neddiskontert med internrenten. I denne noten opplyses det forøvrig om virkelig verdi på de finansielle instrumentene som måles til amortisert kost.

FINANSIELLE INSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI

Denne kategorien inkluderer:

- Egenkapitalinstrumenter
- Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi
- Derivater (eiendeler og forpliktelser)
- Gjeld til kredittinstitusjoner (forpliktelse)

Nedenfor er det listet hvilke ulike typer finansielle instrumenter som faller inn under de ulike regnskapskategoriene og hvordan virkelig verdi blir beregnet.

- **INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL**
- **OBLIGASJONER KLASSIFISERT SOM UTLÅN OG FORDRING**
- **GJELDSINSTRUMENTER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI**

a) Utenlandske rentepapirer

Utenlandske rentepapirer prises i hovedregel på bakgrunn av priser innhentet fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom flere ulike kilder for å fange opp eventuelle feil. Følgende kilder benyttes:

- Bloomberg Barclays Indices
- Bloomberg

Bloomberg Barclays Indices har førsteprioritet (de dekker henholdsvis utenlandsk stat og utenlandsk kreditt). Deretter benyttes Bloomberg med bakgrunn i Bloomborgs priskilde Business Valuator Accredited in Litigation (BVAL). BVAL inneholder verifiserte priser fra Bloomberg.

b) Norske rentepapirer - stat

Til prising av norske statsobligasjoner benyttes Nordic Bond Pricing som primærkilde. Kursene sammenlignes med kursene fra Bloomberg for å avdekke eventuelle feil.

c) Norske rentepapirer – annet enn stat

Norske rentepapirer unntatt stat prises hovedsakelig direkte på kurser fra Nordic Bond Pricing. De papirene som ikke inngår hos Nordic Bond Pricing, prises teoretisk. Teoretisk pris skal baseres på antatt nåverdi ved salg av posisjonen. Diskontering gjøres ved å benytte en nullkupongkurve. Nullkupongkurven oppjusteres med en kredittspread som skal hensynta obligasjonens risiko. Kredittspreaden beregnes ut fra en spreadkurve hvor obligasjonens durasjon hensyntas. Nordic Bond Pricing er hovedkilde for spreadkurver. Disse leverer selskapsspesifikke kurver og kurver for norske sparebanker, kommuner og kraft. Sparebanker har ulike spreadkurver basert på forvaltningskapital.

d) Rentepapirer utstedt av utenlandske foretak, men denominert i kroner

Virkelig verdi beregnes etter samme hovedprinsippene som for norske rentepapirer beskrevet ovenfor.

e) Fordringer på kredittinstitusjoner

Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

f) Utlån til kommuner og foretak med kommunal garanti

Fordringene verdsettes ved hjelp av en verdsettelsesmodell som benytter relevante kredittpåslagsjusteringer innhentet i markedet. For garanterte utlån beregnes virkelig verdi som neddiskontert kontantstrøm basert på samme rentekurve som direktelånene, men kredittmarginen er justert til markedsnivå for aktuell kombinasjon av garantistkategori og garantiform. Garantisten er enten stat, fylkeskommune, kommune eller bank.

g) Lån med sikkerhet i pant

Prinsippene for beregning av virkelig verdi avhenger av hvorvidt utlånene har rentebinding eller ikke. Virkelig verdi av utlån med rentebinding beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Virkelig verdi av utlån uten rentebinding anses tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med endring i markedsrentene.

- EGENKAPITALINSTRUMENTER

h) Aksjer (noterte)

Likvide aksjer verdsettes som hovedregel på basis av priser levert fra indeksleverandør. Samtidig sammenlignes priser mellom ulike kilder for å fange opp eventuelle feil.

Følgende kilder benyttes for norske aksjer:

- Oslo Børs (primærkilde)
- Morgan Stanley Capital International (MSCI)
- Bloomberg

Følgende kilder benyttes for utenlandske aksjer:

- Morgan Stanley Capital International (MSCI) (primærkilde)
- Bloomberg

i) Aksjer (unoterte)

Konsernet benytter, så langt det lar seg gjøre, bransje anbefalingene til Verdipapirfondenes forening. Dette innebærer i hovedtrekk følgende:

Sist omsatt kurs har hovedprioritet. Dersom sist omsatt kurs ligger utenfor salg-/kjøpskursen i markedet, justeres pris deretter. Det vil si at hvis sist omsatt er under salgskurs, justeres pris opp til salgskursen. Hvis den er over kjøpskurs justeres den ned til kjøpskursen.

For aksjer hvor svært lite informasjon foreligger foretas en skjønnsmessig vurdering. Med dette menes enten en fundamental analyse av foretaket, eller en meglervurdering.

j) Private Equity

Investeringer i Private Equity gjøres gjennom fond. Fondenes virkelige verdi skal baseres på rapporterte markedsverdier, som følger av International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines ('IPEV Guidelines'). Disse retningslinjene fastsettes av European Venture Capital Association (EVCA) og baserer seg på prinsippet om tilnærmet markedsvurdering av foretakene. Virkelig verdi er beregnet ut ifra fondenes rapporterte markedsverdi justert for inn- og utbetalinger i perioden mellom siste rapporterte markedsverdi

fra fondet og perioden det rapporteres på for konsernet. Direkteinvesteringer i Private Equity behandles analogt med omløpsaksjer, men verdsettelse kan være daglig, kvartalsvis eller årlig. I de tilfeller det har vært mulig å få informasjon om hva ko-investeringer prises til i fondene, legges dette til grunn i verdsettelsen. Øvrige direkteinvesteringene er verdsatt til kostpris, rapporterte markedsverdier fra foretak eller omsatt pris der dette foreligger.

- DERIVATER

k) Futures/FRA/IRF

Alle futureskontrakter til konsernet handles på børs. Bloomberg benyttes som priskilde. Det innhentes også priser fra en annen kilde som kontroll på at prisene fra Bloomberg er korrekte. Reuters fungerer som sekundærkilde.

l) Opsjoner

Bloomberg benyttes som kilde for prising av opsjoner som handles på børs. Reuters er sekundærkilde.

m) Renteswaper

Renteswaper verdsettes i en modell som hensyntar observerbare markedsdata som rentekurver og relevant kredittpåslag.

n) FX-swaper

FX-swaper med forfall på ett år eller mindre prises på kurver som er bygget opp fra FX swap-punkter hentet fra Reuters. For FX-swaper over ett år vurderes markedet relativt lite likvid og det skal benyttes basisjusterte swapkurver.

- GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

o) Plasseringer hos kredittinstitusjoner og deposits

Plasseringer hos kredittinstitusjoner er innskudd med kort løpetid. Virkelig verdi beregnes ved å neddiskontere kontraktsfestede kontantstrømmer med markedsrente inklusive en relevant risikomargin på balansedagen. Deposits prises på swapkurver.

- ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, ANNEN UTSTEDT GJELD OG INNSKUDD FRA KUNDER

p) Virkelig verdi av ansvarlige lån

For lån notert på børs hvor det anses å være et aktivt marked brukes den observerbare prisen som virkelig verdi. For øvrige lån som ikke er en del av et aktivt marked fastsettes virkelig verdi ut i fra en intern verdsettelsesmodell basert på observerbare data.

q) Virkelig verdi av utstedt fondsobligasjonslån

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

r) Utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett

Virkelig verdi i denne kategorien er fastsatt ut i fra interne verdsettelsesmodeller basert på eksterne observerbare data.

s) Innskudd fra kunder

Alle innskudd er uten rentebinding. Virkelig verdi av disse anses som tilnærmet lik bokført verdi da kontraktsbetingelsene løpende endres i takt med markedsrenten.

Tabellen under gir en nærmere spesifisering av innholdet i de ulike klassene av eiendeler og forpliktelser

MILLIONER KRONER	31.12.2022		31.12.2021	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
GJELDSINSTRUMENTER SOM HOLDES TIL FORFALL - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST				
Norske hold til forfall obligasjoner	3 180	3 199	4 071	4 477
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	21 045	20 376	21 915	23 289
Sum gjeldsinstrumenter som holdes til forfall	24 225	23 575	25 985	27 766
GJELDSINSTRUMENTER KLASSIFISERT SOM LÅN OG FORDRINGER - REGNSKAPSFØRT TIL AMORISERT KOST				
Norske obligasjonslån	62 681	59 555	53 339	54 373
Utenlandske obligasjonslån	111 841	104 898	111 136	115 067
Andre fordringer	8	8	9	9
Sum gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer	174 530	164 461	164 484	169 448
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Lån til kommunal sektor eller foretak med kommunal garanti	0	0	79	79
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	0	0	79	79
UTLÅN KOMMUNER, BEDRIFTER OG PERSONKUNDER - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST				
Utlån med sikkerhet i pant	26 107	24 701	25 078	25 085
Lån til kommunal sektor eller foretak med kommunal garanti	89 743	88 342	86 486	86 629
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	5 352	5 352	6 413	6 413
Utlån kredittkort	44	44	44	44
Andre utlån	115	115	3	3
Sum utlån kommuner, bedrifter og personkunder	121 360	118 553	118 024	118 174
GJELDSINSTRUMENTER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Norske obligasjoner	58 922	58 922	56 354	56 354
Norske sertifikater	7 648	7 648	7 805	7 805
Utenlandske obligasjoner	72 565	72 565	87 026	87 026
Utenlandske sertifikater	420	420	405	405
Plassering hos kredittinstitusjoner	42 259	42 259	36 582	36 582
Sum gjeldsinstrumenter	181 815	181 815	188 172	188 172
EGENKAPITALINSTRUMENTER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Aksjer	238 730	238 730	260 001	260 001
Aksjefond	37 155	37 155	30 328	30 328
Eiendomsfond	6 514	6 514	4 147	4 147
Sum egenkapitalinstrumenter	282 399	282 399	294 476	294 476

MILLIONER KRONER	31.12.2022		31.12.2021	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FORDRINGER				
Fordringer i forbindelse med direkte forretninger	1 908	1 908	1 725	1 725
Fordringer i forbindelse med gjenforsikringsforretninger	704	704	304	304
Fordringer ved verdipapirhandel	900	900	2 727	2 727
Forskuddsbetalt husleie tilknyttet eiendomsvirksomheten	55	55	245	245
Andre fordringer	422	422	374	374
Sum lån og fordringer øvrige inkl. fordringer på forsikringstakere	3 989	3 989	5 377	5 377
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL AMORTISERT KOST				
Fondsobligasjonslån	1 428	1 428	1 604	1 586
Ansvarlige lån	3 147	3 093	3 000	3 310
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 055	1 055	897	897
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	32 430	32 402	31 015	31 088
Gjeld til og innskudd fra kunder	13 779	13 779	12 901	12 901
Sum finansiell gjeld	51 839	51 757	49 417	49 781
FINANSIELL GJELD - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
Gjeld til kredittinstitusjoner	5 628	5 628	3 302	3 302
Sum finansiell gjeld	5 628	5 628	3 302	3 302

MILLIONER KRONER	31.12.2022		31.12.2021	
	Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser
FINANSIELLE DERIVATER - REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Valutaterminer	5 024	1 570	2 019	3 077
Renteswaper	1 077	194	223	1 664
Rente- og valutaswaper	583	1 393	732	0
Aksjeopsjon	135	0	279	0
Sum finansielle derivater	6 820	3 158	3 253	4 740

Note 10 **Innlån**

MILLIONER KRONER	Pålydende i NOK	Valuta	Rente	Forfall	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
TIDSBEGRENSET ANSVARLIG LÅN						
Kommunal Landspensjonskasse	2 530	EUR	Fast ¹	2045	3 147	3 000
Sum ansvarlige lån	2 530	-	-	-	3 147	3 000
FONDSOBLIGASJONSLÅN						
Kommunal Landspensjonskasse	984	JPY	Fast ²	2034	1 428	1 604
Sum fondsobligasjonslån	984	-	-	-	1 428	1 604
UTSTEDTE OBLIGASJONSLÅN MED FORTRINNSRETT						
KLP Kommunekreditt AS	0	NOK	Flytende	2022	0	1 999
KLP Kommunekreditt AS	2 968	NOK	Flytende	2023	2 985	5 009
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2024	5 021	5 006
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2025	5 010	5 003
KLP Kommunekreditt AS	5 000	NOK	Flytende	2026	5 036	1 002
KLP Kommunekreditt AS	1 000	NOK	Fast	2027	1 012	508
KLP Kommunekreditt AS	700	NOK	Fast	2029	706	0
KLP Boligkreditt AS	0	NOK	Flytende	2022	0	1 904
KLP Boligkreditt AS	1 600	NOK	Flytende	2023	1 603	2 501
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2024	2 501	2 500
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2025	2 501	2 500
KLP Boligkreditt AS	3 500	NOK	Flytende	2026	3 521	2 504
KLP Boligkreditt AS	2 500	NOK	Flytende	2027	2 512	501
Annet					22	78
Sum utstedte obligasjonslån med fortrinnsrett	32 268	-	-	-	32 430	31 015
GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER						
KLP Banken AS	0	NOK	Flytende	2022	0	300
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2023	300	300
KLP Banken AS	450	NOK	Flytende	2024	450	300
KLP Banken AS	300	NOK	Flytende	2025	303	0
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2022	0	385
KLP Fond	0	NOK/EUR/USD	Fast	2022	0	1 241
KLP Fond	1 302	NOK/EUR/USD	Flytende	2023	1 302	0
KLP Fond	1 540	NOK/EUR/USD	Fast	2023	1 540	0
Kommunal Landspensjonskasse	0	NOK/EUR/USD	Flytende	2022	0	1 651
Kommunal Landspensjonskasse	2 678	NOK/EUR/USD	Flytende	2023	2 678	0
Annet					110	21
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	6 570	-	-	-	6 683	4 199
GJELD TIL OG INNSKUDD KUNDER ³						
Privat	11 722	NOK			11 722	11 212
Næring	2 021	NOK			2 021	1 650
Utlandet	37	NOK			37	39
Sum gjeld til og innskudd fra kunder	13 779	-	-	-	13 779	12 901
Sum innlån	56 130	-	-	-	57 467	52 719

¹ Lånet har et renteendringstidspunkt i 2025.

² Lånet har et renteendringstidspunkt i 2034.

³ Det er ikke kontraktfestet forfall på innskudd.

Noten viser finansiell gjeld konsernet har ved periodeslutt, hvor mesteparten er finansiering til KLP Bank konsernet. De angitte foretakene er utstedere av den finansielle gjelden som er beskrevet. Innskudd hører inn under KLP Banken AS.

Note 11 **Virkelig verdi hierarki**

31.12.2022 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Tomter	0	0	1377	1377
Bygg	0	0	92 615	92 615
Investeringsendom	0	0	93 992	93 992
Utlån til virkelig verdi	0	0	0	0
Sertifikater	2 254	5 815	0	8 069
Obligasjoner	21 099	110 390	0	131 489
Obligasjonsfond	0	8 129	9 835	17 964
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	23 353	124 333	9 835	157 521
Utlån og fordringer	23 459	835	0	24 294
Aksjer	229 463	5 131	3 378	237 972
Aksjefond	2 067	0	60	2 127
Eiendomsfond	0	2 165	4 349	6 514
Spesialfond	0	0	0	0
Private Equity	0	0	35 785	35 785
Aksjer og andeler	231 530	7 297	43 572	282 399
Finansielle derivater	0	6 820	0	6 820
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	278 342	139 285	147 399	565 026
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	3 158	0	3 158
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	4 326	1 302	0	5 628
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	4 326	4 460	0	8 786

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Tomter	0	0	983	983
Bygg	0	0	88 552	88 552
Investeringsendom	0	0	89 535	89 535
Utlån til virkelig verdi	0	79	0	79
Sertifikater	2 046	6 164	0	8 210
Obligasjoner	24 164	102 021	0	126 186
Obligasjonsfond	17 199	7 431	6 227	30 858
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	43 410	115 616	6 227	165 253
Utlån og fordringer	21 472	1 447	0	22 919
Aksjer	246 170	10 962	2 869	260 001
Aksjefond	2 316	0	50	2 366
Eiendomsfond	0	1 133	3 013	4 147
Spesialfond	0	0	0	0
Private Equity	0	0	27 962	27 962
Aksjer og andeler	248 486	12 096	33 895	294 476
Finansielle derivater	0	3 253	0	3 253
Sum eiendeler regnskapsført til virkelig verdi	313 367	132 491	129 657	575 515
FORPLIKTELSER REGNSKAPSFØRT TIL VIRKELIG VERDI				
Finansielle derivater gjeld	0	4 740	0	4 740
Gjeld til andre kredittinstitusjoner og annen gjeld ¹	2 061	1 241	0	3 302
Sum forpliktelser regnskapsført til virkelig verdi	2 061	5 981	0	8 042

¹ Linjen «Gjeld til kredittinstitusjoner» i balansen inneholder forpliktelser målt til virkelig verdi og amortisert kost. Denne linjen er derfor ikke avstembar mot balansen. Forpliktelsene som måles til amortisert kost utgjør 1 055 millioner kroner per 31.12.2022.

Endringer i nivå 3, Investeringseiendom	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	89 535	81 485
Solgt / avgang som følge av reklass	-148	-723
Tilgang som følge av kjøp og aktiveringer	1 139	4 636
Urealiserte endringer	3 486	4 130
Øvrige endringer	-20	7
Utgående balanse 31.12.	93 992	89 535
Realisert gevinst / tap	0	59

Endringer i nivå 3, Verdipapirer	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	40 122	23 420
Solgt	-5 749	-4 627
Kjøpt	14 524	13 867
Urealiserte endringer	4 510	7 463
Utgående balanse 31.12.	53 407	40 122
Realisert gevinst / tap	2 322	2 242
Sum nivå 3 per 31.12.	147 399	129 657

Urealiserte endringer og realisert gevinst/tap reflekteres på linjen «Netto verdiendringer på finansielle instrumenter» i konsernresultatet.

Tabellene «Endringene i nivå 3» viser endringer i nivå 3 klassifiserte papirer i perioden angitt.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra observerbare markedsdato. Dette inkluderer priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens og derfor ikke anses som omsatt i et aktivt marked, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdato eller omsettes i markeder ansett som inaktive. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos konsernet er blant annet unoterte aksjer og Private Equity.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 9. For beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

For eiendeler som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort noen sensitivitetsanalyse. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. Alt av investeringseiendom inngår forøvrig i nivå 3. En endring i variablene til prisingen er vurdert som lite signifikant for verdipapirene. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring på 7 370 millioner kroner per 31.12.2022 på de eiendelene som ligger i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsaklig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det forøvrig utgangspunkt i verdien ved periodeslutt.

I 4. kvartal er det flyttet aksjer for 442 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2, 23 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 3, 921 millioner kroner fra nivå 2 til nivå 1, 27 millioner kroner fra nivå 3 til nivå 2 og 1 million kroner fra nivå 2 til nivå 3. Dette skyldes endring i likviditet.

Note 12 Likviditetsrisiko

Tabellen nedenfor spesifiserer konsernets finansielle forpliktelser klassifisert etter forfallsstruktur. Beløpene i tabellen er udiskonterte kontraktsmessige kontantsstrømmer.

31.12.2022 MILLIONER KRONER	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	131	608	690	4 815	6 245
Fondsobligasjonslån ¹	0	72	287	359	1 215	1 933
Gjeld til og innskudd fra kunder (uten bestemt forfall)	13 779	0	0	0	0	13 779
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	5 542	28 862	940	0	35 343
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 499	339	778	0	0	2 616
Finansielle derivater	3 370	2 085	670	751	612	7 488
Leverandørgjeld	36	0	0	0	0	36
Betingede forpliktelser (uten bestemt forfall)	31 083	0	0	0	0	31 083
Sum	49 766	8 170	31 204	2 740	6 642	98 523

Hensyntar man ikke-kontrollerende eierinteresser, reduseres derivater med forfall innen en måned med 72 millioner kroner og derivater med forfall innen 1 til 12 måneder reduseres med 140 millioner kroner. I tillegg reduseres gjeld til kredittinstitusjoner med forfall innen en måned med 23 millioner kroner. Derivater med forfall innen 1 til 5 år øker med 12 millioner kroner. Total reell likviditetsrisiko for konsernet er 98 299 millioner kroner.

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Innen 1 mnd.	1-12 mnd.	1-5 år	5-10 år	Over 10 år	Sum
Ansvarlige lån ¹	0	125	573	658	4 725	6 082
Fondsobligasjonslån ¹	0	64	257	321	1 298	1 941
Gjeld til og innskudd fra kunder (uten bestemt forfall)	12 901	0	0	0	0	12 901
Utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett	0	3 921	26 930	1 003	0	31 855
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 685	312	608	0	0	2 605
Finansielle derivater	3 739	3 366	248	295	216	7 864
Leverandørgjeld	42	0	0	0	0	42
Betingede forpliktelser (uten bestemt forfall)	28 754	0	0	0	0	28 754
Sum	47 121	7 788	28 616	2 277	6 240	92 043

¹Noe av den ansvarlige lånekapitalen er evigvarende. Beregnede kontantstrømmer er frem til forventet forfall ved rentereguleringstidspunkt.

Hensyntar man ikke-kontrollerende eierinteresser, reduseres derivater med forfall innen en måned med 754 millioner kroner, gjeld til kredittinstitusjoner med forfall innen en måned reduseres med 335 millioner kroner og derivater med forfall innen 1 til 12 måneder reduseres med 237 millioner kroner. Total reell likviditetsrisiko for konsernet er 90 716 millioner kroner.

Tabellen viser de samlede finansielle forpliktelsene konsernet har på rentebetalinger og innbetaling av hovedstol, basert på forfall. KLP Banken konsern innehar den største delen av de finansielle forpliktelsene i konsernet.

Med likviditetsrisiko menes risikoen for at konsernet ikke skal klare å innfri de finansielle forpliktelsene som det har. Risikoen for at konsernet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten ettersom en stor del av eiendelene er likvide. Konsernet har betydelige midler investert i pengemarked, obligasjoner og aksjer som kan selges ved likviditetsbehov. Konsernets likviditetsstrategi innebærer at det til enhver tid skal ha tilstrekkelige likvide midler til å møte konsernets forpliktelser ved forfall, uten at det påløper kostnader av betydning knyttet til å frigjøre midler.

Aktivasammensetningen i konsernets porteføljer skal være tilstrekkelig likvid til å kunne dekke annet likviditetsbehov som kan oppstå. KLP Kapitalforvaltning AS forvalter likviditeten. Det er etablert interne rammer for størrelsen på likviditetsbeholdningen. Konsernets enhet for risikostyring overvåker og rapporterer utviklingen i likviditetsbeholdningen fortløpende. Konsernstyret fastsetter årlig en kapitalforvaltnings- og likviditetsstrategi for konsernet. Likviditetsstrategien inneholder blant annet rammer, ansvarsforhold, risikomål og beredskapsplan for likviditetsstyringen.

De største forpliktelsene i konsernet er forsikringsrelaterte og gjelder i all vesentlighet pensjonsforpliktelser. Disse forpliktelsene er fullfunderte og likviditetsstyringen håndteres på tilsvarende vis som øvrige forpliktelser.

Note 13 **Renterisiko**

31.12.2022 MILLIONER KRONER									
	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.2022 -31.12.2022	Sum	Sum justert for ikke- kontrollerende eierinteresser	
EIENDELER									
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	29	-1	8	63	-153	5	-48		-32
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	13	13		13
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-44	-76	-1 223	-1 578	-1 339	282	-3 979		-3 101
Rentefondsandeler	0	0	0	0	0	0	0		0
Utlån og fordringer	0	0	0	0	0	197	197		178
Utlån	0	0	0	0	0	884	884		884
Kontanter og innskudd	0	0	0	0	0	0	0		0
Betingede forpliktelser ¹	0	0	0	0	0	37	37		37
Sum eiendeler	-15	-77	-1 215	-1 516	-1 492	1 418	-2 897		-2 022
FORPLIKTELSER									
Innskudd	0	0	0	0	0	-142	-142		-142
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	0	0	-335	-335		-335
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	-3	0	-15	1	0	-8	-25		-24
Fondsobligasjon og ansvarlige lån	0	0	0	34	57	0	91		91
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-52	-52		-52
Sum forpliktelser	-3	0	-15	35	57	-536	-463		-462
Sum før skatt	-18	-77	-1 230	-1 481	-1 435	882	-3 359		-2 484
Sum etter skatt	-14	-58	-922	-1 111	-1 076	661	-2 520		-1 863

31.12.2021 MILLIONER KRONER									
	Inntil 3 mnd.	Fra 3 mnd. til 12 mnd.	Fra 1 år til 5 år	Fra 5 år til 10 år	Over 10 år	Endring i kontantstrøm 01.01.2021 -31.12.2021	Sum	Sum justert for ikke- kontrollerende eierinteresser	
EIENDELER									
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	33	-1	-1	53	-209	2	-122	-99	
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	0	0	0	0	0	16	16	0	
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-46	-55	-1 128	-1 553	-2 018	293	-4 508	-3 780	
Rentefondsandeler	-1 321	0	0	0	0	0	-1 321	-1 321	
Utlån og fordringer	0	-1	0	0	0	85	84	187	
Utlån	0	0	0	0	0	819	819	819	
Konter og innskudd	0	0	0	0	0	34	34	34	
Betingede forpliktelser ¹	0	0	0	0	0	41	41	41	
Sum eiendeler	-1 334	-57	-1 129	-1 501	-2 227	1 290	-4 957	-4 119	
FORPLIKTELSER									
Innskudd	0	0	0	0	0	-133	-133	-133	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	0	0	0	0	0	-318	-318	-318	
Finansielle derivater klassifisert som gjeld	1	1	20	26	0	14	62	48	
Fondsobligasjon og ansvarlige lån	0	0	0	43	77	0	119	119	
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0	0	-41	-41	-41	
Sum forpliktelser	1	1	20	69	77	-479	-311	-325	
Sum før skatt	-1 334	-55	-1 109	-1 432	-2 150	811	-5 268	-4 444	
Sum etter skatt	-1 000	-41	-831	-1 074	-1 612	609	-3 951	-3 333	

¹ Betingede forpliktelser er i denne sammenheng aksepterte, ikke utbetalte utlån.

Noten viser resultateffekten ved en økning i markedsrenten på én prosent, for virkelig verdi risiko og flytende rente risiko.

Endring i virkelig verdi (virkelig verdi risiko) vises i de fem første kolonnene, sortert etter forfallstidspunkt på papirene, og er beregnet ved endring i virkelig verdi på rentebærende instrumenter hvis renten hadde vært en prosent høyere ved periodeslutt. Kolonnen «Endring i kontantstrøm» (flytende rente risiko) viser endringen i kontantstrømmer hvis renten hadde vært en prosent høyere gjennom perioden det rapporteres på. Summen av disse reflekterer den samlede resultateffekten som scenarioet ved en prosents høyere rente hadde gitt konsernet i perioden det rapporteres på.

Virkelig verdi risiko gjelder fastrente papirer hvor markedsverdien på papiret svinger i motsatt takt av markedsrenten. Flytende rente risiko gjelder papirer som har flytende rente, hvor markedsverdien holder seg stabil, men hvor endring i markedsrente gir utslag i endrede løpende inntekter.

Rentepapirer, med følgende egenskaper og klassifiseringer, faller inn under noten; verdipapirer til virkelig verdi over resultatet (flytende og faste rentebetingelser), investeringer som holdes til forfall (kun de med flytende rentebetingelser) og lån og fordringer (kun de med flytende rentebetingelser). Konsernet har ingen rentepapirer klassifisert som tilgjengelig for salg.

Konsernets investeringer i renteinstrumenter med fast rente, som regnskapsføres til amortisert kost, gir ingen endring i resultatregnskapet ved endring av markedsrente. Tilsvarende gjelder for utstedt gjeld med fast rente regnskapsført til amortisert kost.

Forsikringskontrakter med avkastningsgaranti endrer ikke regnskapsmessig verdi selv om rentenivået endres. Endring i rentenivå har heller ingen innvirkning på den garanterte avkastningen, men vil ha betydning for den oppnådde avkastning som skal dekke avkastningsgarantien. Det skyldes at forsikringsmidlene delvis investeres i gjeldsinstrumenter hvor kontantstrømmene skal bidra til å dekke avkastningsgarantien.

Note 14 **Kreditrisiko**

31.12.2022 MILLIONER KRONER									
	Investment grade AAA til BBB	Lavere rating	Offentlig garanti	Bank og finans	Boliglån < 80% ¹	Boliglån > 80% ¹	Øvrige	Totalt	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	22 828	0	0	0	0	0	1 396	24 225	24 225
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	159 435	0	551	2 784	0	0	11 761	174 530	174 530
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	124 085	2 688	6 755	4 813	0	0	9 346	147 686	122 448
Rentefond	0	0	0	0	0	0	9 835	9 835	9 835
Utlån og fordringer	22 971	0	0	1 323	0	0	0	24 294	20 582
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	6 820	0	0	0	0	0	0	6 820	5 501
Kontanter og innskudd	3 248	0	0	73	0	0	0	3 321	3 321
Utlån	0	0	92 617	0	25 055	1 623	2 066	121 360	121 360
Sum	339 388	2 688	99 923	8 992	25 055	1 623	34 403	512 071	481 801

SPESIFISERING AV INVESTMENT GRADE MILLIONER KRONER	AAA	AA	A	BBB	Sum Investment grade
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	10 600	2 843	6 352	3 033	22 828
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	29 894	22 160	62 752	44 628	159 435
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	31 336	13 962	38 088	40 699	124 085
Rentefond	0	0	0	0	0
Utlån og fordringer	0	13 269	8 216	1 486	22 971
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	0	3 541	3 266	13	6 820
Kontanter og innskudd	0	2 802	446	0	3 248
Utlån	0	0	0	0	0
Sum	71 830	58 577	119 121	89 860	339 388

31.12.2021 MILLIONER KRONER									
	Investment grade AAA til BBB	Lavere rating	Offentlig garanti	Bank og finans	Boliglån < 80% ¹	Boliglån > 80% ¹	Øvrige	Totalt	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	24 553	36	0	0	0	0	1 396	25 985	25 985
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	142 017	0	377	1 683	0	0	20 406	164 484	164 484
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	117 047	1 454	5 295	3 835	0	0	14 196	141 827	116 454
Rentefond	0	0	0	0	0	0	23 426	23 426	23 426
Utlån og fordringer	21 934	0	0	985	0	0	0	22 919	15 955
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	3 253	0	0	0	0	0	0	3 253	2 908
Kontanter og innskudd	3 320	0	0	67	0	0	0	3 388	3 388
Utlån	-	0	90 582	0	23 025	2 329	2 167	118 103	118 103
Sum	312 124	1 490	96 253	6 570	23 025	2 329	61 592	503 384	470 702

¹ Disse to kolonnene gir informasjon på andel boliglån med pantsikkerhet innenfor 80 % av verdigrunnlag og boliglån som overgår 80 % pantsikkerhet av verdigrunnlag.

SPESIFISERING AV INVESTMENT GRADE MILLIONER KRONER	AAA	AA	A	BBB	Sum Investment grade
Gjeldsinstrumenter som holdes til forfall målt til amortisert kost	11 168	2 797	6 989	3 598	24 553
Gjeldsinstrumenter klassifisert som lån og fordringer målt til amortisert kost	20 632	25 034	60 915	35 437	142 017
Gjeldsinstrumenter til virkelig verdi - verdipapirer med fast avkastning	33 523	14 839	34 861	33 823	117 047
Rentefond	0	0	0	0	0
Utlån og fordringer	0	9 433	11 881	621	21 934
Finansielle derivater klassifisert som eiendeler	0	706	2 545	2	3 253
Kontanter og innskudd	0	2 672	648	0	3 320
Utlån	0	0	0	0	0
Sum	65 323	55 481	117 840	73 480	312 124

Med kredittrisiko menes risikoen for at motparten ikke skal klare å møte sine forpliktelser til KLP Konsernet. I denne tabellen er kredittrisikoen målt ved ratingbyråers estimater på hvor høy kredittverdighet de ulike utstederne av rentepapirer har. For eiendeler som ikke er ratet så er de lagt i andre kategorier som beskriver kredittrisiko, eksempelvis sektor og garantier.

Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer. For å overvåke kredittrisiko i utlånene og investeringene er det nedsatt en egen kredittkomite som møtes på jevnlig basis. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor fastsettes av komiteen. Endringer i debitors kredittvurdering overvåkes og følges opp av KLP Kapitalforvaltning AS.

Konsernet har god balanse mellom norske og internasjonale obligasjoner, og har en portefølje av utelukkende gode kreditter. Konsernet har en høy konsentrasjon av gjeldsinstrumenter rettet mot norsk offentlig sektor, som anses å ha en lav kredittrisiko.

I noteinndelingen er det benyttet rating fra Standard & Poor's, Moodys, Fitch, Scope Ratings og Nordic Credit Rating. Ratingen er konvertert til S&P sin ratingtabell, hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. Laveste rating av de fem er benyttet og alle fem ratingselskaper er likestilte som grunnlag for investeringer i rentepapirer. Det som er klassifisert som «Øvrige» er i all hovedsak verdipapirer utstedt av kraftselskaper og andre foretaksobligasjoner. KLP Konsernet har strenge retningslinjer for investeringer i rentepapirer, som også gjelder for investeringer som faller inn under kategorien «Øvrige».

Linjene i noten er sammenfallende med balanseoppsettet. Unntakene er gjeldsinstrumenter til virkelig verdi som er delt opp i tre kategorier i noten og utlån som vist samlet i noten, men som befinner seg på to linjer i balansen (virkelig verdi og amortisert kost).

Konsernregnskapet viser enheter KLP konsernet anses å ha kontroll over. Dette gir inntrykk av en høyere risiko enn hva som er reelt, da risiko som konsernet ikke bærer vises i regnskapet. I ytterste kolonne vises det kun foretak, og faktisk eierskap i fond som konsernet har ved periodeslutt.

MILLIONER KRONER	31.12.2022		31.12.2021	
	Konsolidert	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond	Konsolidert	Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
TI STØRSTE MOTPARTER				
Motpart 1	14 317	12 155	15 032	11 995
Motpart 2	13 605	11 215	14 514	11 891
Motpart 3	9 332	9 007	10 578	7 482
Motpart 4	8 095	8 296	8 586	6 660
Motpart 5	7 689	6 734	7 828	6 377
Motpart 6	6 844	6 061	7 706	5 830
Motpart 7	6 764	5 549	6 377	5 548
Motpart 8	6 461	4 698	5 878	4 928
Motpart 9	6 061	4 403	5 548	4 698
Motpart 10	5 549	4 361	4 698	4 506
Sum	84 718	72 480	86 745	69 916

Tabellen ovenfor viser de ti største motpartene KLP konsernet har eksponering mot. Beløpene oppgitt er balanseført verdi. «Totalt justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond» inkluderer kun det som er i konsernets eie og hvor konsernet innehar reell kredittrisiko. Majoriteten av de ti største motpartene er enten finansinstitusjoner eller motparter omfattet av en offentlig garanti (statlig eller kommunal garanti).

Note 15 Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Premiereserve - ordinær tariff	521 773	486 276
Premiefond, bufferfond og pensjonistenes overskuddsfond	130 845	41 268
Tilleggsavsetning	0	48 812
Kursreguleringsfond	0	77 194
Andre avsetninger	0	1
Sum forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring	652 618	653 551

Note 16 Annen kortsiktig gjeld

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	1 699	3 645
Påløpt ikke utlignet skatt	727	560
Forskuddstrekk pensjonsordning	522	491
Leverandørgjeld	240	226
Forhåndsinnkalt tilskudd til forsikringsvirksomheten	516	699
Øvrig kortsiktig gjeld	1 248	1 187
Sum annen kortsiktig gjeld	4 951	6 808

Note 17 Kapitalkrav

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For KLPs forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle

forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlige lån og ikke-innbetalt supplerende kapital. Fra og med 30.09.2022 regnes også risikoutjevningfondet som ansvarlig kapital i kapitalgruppe 2. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er i hovedsak begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 304% som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 287%.

	31.12.2022	31.12.2021
SOLVENSGRAD	304%	287%

MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
FORENKLET SOLVENS II BALANSE		
Eiendeler, bokført	713	710
Merverdier HTF/lån og fordringer	-13	6
Merverdier øvrige utlån	-2	0
Øvrige mer/mindreverdier	0	0
Utsatt skattefordel	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	699	716

MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
FORENKLET SOLVENS II BALANSE		
Beste estimat	632	649
Risikomargin	11	13
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5
Andre forpliktelser	8	12
Utsatt skatteforpliktelse	0	1
Sum forpliktelser etter solvens II	656	679
Eiendeler minus forpliktelser	43	36
- Utsatt skattefordel	0	0
- Risikoutjevningfond (kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	-5	0
+ Fondsobligasjonslån	1	2
Basiskapital - kapitalgruppe 1	39	38
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	39	38
Ansvarlige lån	3	3
Risikoutjevningfond (Kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	5	0
Basiskapital - kapitalgruppe 2	8	3
Supplerende kapital	13	12
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	13	12
Fradrag for maks. kapital i gruppe 2	-14	-8
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	7	7
Utsatt skattefordel	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	46	45
Solvenskapitalkrav (SCR)	15	16
Solvensgrad	304%	287%

Note 18 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

31.12.2022 MILLIONER KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto				
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
EIENDELER								
Finansielle derivater	6 820	0	6 820	-1 861	-3 879	-1 796	470	437
Repoer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	6 820	0	6 820	-1 861	-3 879	-1 796	470	437
GJELD								
Finansielle derivater	3 158	0	3 158	-1 861	-63	-235	1 256	1 256
Repoer	1 304	0	1 304	0	0	0	1 304	1 304
Sum	4 462	0	4 462	-1 861	-63	-235	2 560	2 560

31.12.2021 MILLIONER KRONER				Relaterte beløp som ikke er presentert netto				
	Brutto finansielle eiendeler/gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	Netto beløp	Netto beløp justert for andelseieres interesser i konsoliderte verdipapirfond
EIENDELER								
Finansielle derivater	3 253	0	3 253	-2 375	-1 753	-709	281	281
Repoer	1 200	0	1 200	-1 200	0	0	0	0
Sum	4 453	0	4 453	-3 575	-1 753	-709	281	281
GJELD								
Finansielle derivater	4 740	0	4 740	-2 375	-367	-669	1 363	1 301
Repoer	1 241	0	1 241	0	0	0	1 241	41
Sum	5 982	0	5 982	-2 375	-367	-669	2 605	1 342

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i konsernet; hvilke muligheter konsernet har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Notene viser derivatposisjoner og repoavtaler i balansen. Repoer inngår i linjen "Gjeld til kredittinstitusjoner" i balansen.

De konsoliderte tallene inkluderer alle enheter KLP konsernet anses å ha kontroll over. I tillegg viser ytterste kolonne hvilket reelt nettobeløp som gjenstår om konsernet motregner avtalene; noe som kun inkluderer konsernselskaper av ordinær art.

Note 19 Pensjonsforpliktelser

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Balansført netto forpliktelse 01.01.	870	934
Resultatført pensjonskostnad	215	192
Resultatført finanskostnad	19	20
Aktuarielle gevinster og tap	-132	-84
Innbetalt premie/tilskudd	-157	-191
Balansført netto forpliktelse 31.12.	815	870

FORUTSETNINGER	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00%	1,90%
Lønnsvekst	3,50%	2,75%
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25%	2,50%
Pensjonsregulering	2,60%	1,73%
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10%	14,10%
Finansskatt	5,00%	5,00%

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 132 millioner kroner per 31.12.2022. Endringen er ført under "Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet".

Nøkkel tall – akkumulert

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	3. kvartal 2022	2. kvartal 2022	1. kvartal 2022	4. kvartal 2021	3. kvartal 2021	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021
KLP KONSERN								
Resultat før skatt	1 652	973	464	213	1 027	2 192	1 325	693
Forvaltningskapital	901 636	913 434	917 593	902 911	901 270	872 465	870 548	813 514
Egenkapital	42 870	42 524	41 217	41 449	40 732	41 439	40 154	39 742
Solvensgrad	304 %	306 %	304 %	299 %	287 %	264 %	257 %	258 %
Antall ansatte i konsernet	1 093	1 095	1 081	1 060	1 048	1 032	1 017	1 021
KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE								
Resultat før skatt	918	461	216	71	288	1 699	965	566
Premieinntekter for egen regning	50 523	40 248	33 081	7 503	50 161	41 163	33 634	7 041
- herav tilflyttet premiereserve	386	386	386	376	0	0	0	0
Erstatninger for egen regning	28 517	22 453	16 367	10 642	30 438	24 690	19 100	13 754
- herav fraflyttet premiereserve, tilleggsavs. og kursreguleringsfond	4 659	4 658	4 658	4 875	8 346	8 346	8 346	8 419
Eiendeler i kollektivporteføljen	660 366	671 095	660 834	662 500	659 281	644 160	626 280	603 076
Eiendeler i investeringsvalgporteføljen	2 609	2 602	2 665	2 588	2 199	2 156	2 215	2 081
Forsikringskundernes fond inkludert opptjent resultat	654 324	641 805	654 482	644 226	652 444	634 112	633 579	595 680
- herav fond med garantert avkastning	552 101	542 820	548 891	526 324	526 235	513 186	515 787	490 936
Ansvarlig kapital	46 267	46 307	44 901	44 809	45 190	44 536	43 473	41 580
Solvensgrad	337 %	341 %	340 %	332 %	316 %	289 %	282 %	287 %
Risikoresultat	558	963	550	105	589	625	293	191
Avkastningsresultat	-20 006	-27 421	-20 374	-7 894	15 134	9 347	7 232	4 688
Administrasjonsresultat	-17	56	-22	-9	35	159	61	41
Soliditetskapital	140 958	129 556	138 338	151 201	196 049	176 437	174 816	160 647
Avkastning kollektivporteføljen	-1,1 %	-2,6 %	-2,1 %	-2,3 %	8,4 %	5,6 %	4,4 %	1,5 %
Avkastning investeringsvalgporteføljen (LIB)	-2,5 %	-4,2 %	-3,5 %	-1,2 %	8,9 %	5,8 %	5,0 %	1,9 %
Avkastning selskapsporteføljen	2,8 %	1,4 %	0,9 %	0,6 %	3,4 %	2,5 %	1,7 %	0,8 %
KLP SKADEFORSIKRING AS								
Resultat før skatt	10	-50	3	-24	398	344	226	72
Opptjente brutto premier	2 201	1 627	1 061	516	1 939	1 436	941	460
Premieinntekter for egen regning	2 105	1 554	1 012	492	1 865	1 381	904	442
Egenkapital	2 269	2 234	2 273	2 281	2 266	2 348	2 294	2 179
Skadeprosent	80,8 %	80,3 %	73,4 %	79,6 %	76,4 %	73,6 %	74,5 %	72,8 %
Totalkostnadsprosent	95,4 %	94,5 %	88,7 %	95,1 %	92,1 %	85,1 %	90,3 %	89,2 %
Avkastning på midler til forvaltning	-1,7 %	-2,5 %	-2,1 %	-0,9 %	5,0 %	3,4 %	2,6 %	0,6 %
Ansvarlig kapital	2 204	2 250	2 273	2 329	2 278	2 290	2 267	2 193
Solvensgrad	204 %	219 %	225 %	222 %	224 %	267 %	252 %	238 %
Årlig premievolum person	954	933	918	893	871	847	829	807
Årlig premievolum arbeidsgiver	1 341	1 325	1 318	1 210	1 149	1 135	1 128	1 080
Netto nyttegning (akkumulert innenfor året.)	121	123	113	7	91	76	65	17

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	3. kvartal 2022	2. kvartal 2022	1. kvartal 2022	4. kvartal 2021	3. kvartal 2021	2. kvartal 2021	1. kvartal 2021
KLP BANKEN KONSERN								
Resultat før skatt	181	98	43	18	116	94	54	49
Netto renteinntekter	369	258	159	72	309	233	153	76
Øvrige driftsinntekter	85	63	43	20	79	59	39	19
Driftskostnader, avskrivninger og tapsavsetninger	-247	-181	-123	-64	-239	-174	-119	-61
Netto realisert/urealisert endring finansielle instrumenter til virkelig verdi	-26	-43	-36	-10	-33	-24	-19	15
Innskudd	13 779	13 607	13 465	13 372	12 901	12 774	12 643	12 103
Utlån til kunder	23 258	23 369	23 042	22 635	22 090	21 365	21 409	20 894
Utlån med offentlig garanti	19 117	18 718	18 321	17 974	17 844	16 842	16 752	16 734
Misligholdte lån	44	43	46	46	36	32	34	57
Innlån ved utstedelse av verdipapirer	33 485	32 613	32 444	31 862	31 918	29 536	29 195	27 147
Forvaltningskapital	50 511	49 370	48 704	47 954	47 482	44 980	45 216	43 200
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	48 996	48 426	48 030	47 718	45 085	43 834	43 952	42 944
Egenkapital	2 966	2 897	2 555	2 548	2 521	2 490	2 474	2 470
Rentenetto	0,75 %	0,53 %	0,33 %	0,15 %	0,68 %	0,53 %	0,35 %	0,18 %
Resultat av ordinær drift før skatt	0,90 %	0,20 %	0,09 %	0,04 %	0,26 %	0,21 %	0,12 %	0,11 %
Egenkapitalavkastning før skatt	7,16 %	5,15 %	3,37 %	2,91 %	4,78 %	5,15 %	4,47 %	8,02 %
Kapitaldekning	20,7 %	19,7 %	17,7 %	18,1 %	18,7 %	18,6 %	18,4 %	19,3 %
Antall personkunder	48 804	48 216	47 759	47 123	46 463	47 750	46 872	46 116
Herav medlemmer i KLP	32 988	32 681	32 226	31 973	31 587	32 615	31 664	32 183
KLP KAPITALFORVALTNING AS								
Resultat før skatt	5	-19	-30	-21	56	53	25	21
Totale midler til forvaltning	640 183	615 589	621 080	646 213	668 855	647 995	627 599	602 400
Midler forvaltet for eksterne kunder	134 215	126 187	126 193	134 367	136 792	123 811	121 308	111 821

KLPs bærekraftregnskap

Q4 2022

KLP skal levere en trygg og konkurransedyktig pensjonssparing som bidrar til at verden når de mål vi har satt oss i FNs bærekraftsmål og Parisavtalen. KLP har en ambisjon om å være ledende innenfor samfunnsansvar og bærekraft i vår bransje.

I bærekraftregnskapet redegjør vi for hvordan KLP jobber med samfunnsansvar og bærekraft, og hvilke resultater vi har oppnådd så langt i år. Bærekraftsrapporteringen bygger på KLPs verdier:

- **Åpen:** I KLP er vi så åpne og transparente som mulig, fordi vi tror det gir vårt arbeid større påvirkning og effekt. Derfor er vi åpne om både positiv og negativ påvirkning.
- **Tydlig:** I KLP skal vi rapportere tydelig og på en måte som er forståelig for våre interessenter, og tydelig definere og forklare hva vi legger i ulike begreper.
- **Ansvarlig:** I KLP skal vi være ansvarlige i vår rapportering og fremstille resultater på en redelig måte, med fokus på de områdene som er vesentlige for KLP.
- **Engasjert:** Vi i KLP mener at åpenhet er et viktig bidrag til og en forutsetning for videreutvikling i bransjen. Derfor søker vi å rapportere på en måte som er sammenlignbar med andre aktører, og vi baserer rapporteringen på beste praksis og eksisterende standarder.

Engasjert og ansvarlig eier

KLP skal være en ansvarlig investor og eier. Dette er nedfelt i KLPs konsernstrategi og samfunnsansvarsstrategi, samt kapitalforvaltningsstrategi med tilhørende investeringsprinsipper. Våre strategier og retningslinjer baserer seg på internasjonale normer og konvensjoner som skal fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, redusere skade på klima, miljø og natur og bidra til en bærekraftig utvikling.

Som ansvarlig investor benytter vi oss i hovedsak av følgende virkemidler i arbeidet:

- Vi inkluderer bærekraftfaktorer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
- Vi prøver å påvirke selskaper, bransjer og markeder til bærekraftig verdiskapning gjennom aktivt eierskap
- Vi ekskluderer selskaper som bryter med våre kriterier, og som ikke viser evne eller vilje til endring.

Målsettinger

- KLP har som mål å stemme på 95 prosent av generalforsamlingene både i Norge og internasjonalt.
- KLP har som mål å følge opp 240 selskaper i 2022.

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	FNs bærekraftsmål
Unike selskaper KLP har hatt direkte dialog med om ESG-temaer	255	294	362	191	Alle bærekraftsmål
Generalforsamlinger i norske selskaper hvor KLP har stemt (antall / andel)	115 (95 %)	98 (85 %)	112 (97 %)	102 (97 %)	n/a
Generalforsamlinger i utenlandske selskaper hvor KLP har stemt (antall / andel)	8 787 (99 %)	8 779 (98 %)	8 052 (96 %)	7 512 (97 %)	n/a
Selskaper utelukket fra investeringene	758	657	560	534	Alle bærekraftsmål

Kommentar til resultater i 4. kvartal

I fjerde kvartal var KLP i dialog med 75 selskaper om temaer knyttet til ESG, blant annet arbeidstakerrettigheter for migrantarbeidere i Qatar. Gjennom årets hadde KLP dialog med totalt 255 selskaper og oppnådde målet om å følge opp 240 selskaper.

Ved årsslutt hadde KLP stemt ved 99 prosent av generalforsamlingene i utenlandske selskaper, og ved 95 prosent av generalforsamlingene i norske selskaper. Stemmegiving er et viktig virkemiddel for KLP, og vi er fornøyde med å ha oppnådd målsettingen om å stemme på 95 prosent av generalforsamlinger.

I fjerde kvartal utelukket KLP 26 selskaper for brudd på KLPs eksklusjonskriterier knyttet til pengespill, alkohol, våpen, kull, miljødeleggelse, korrupsjon, menneskerettigheter og rettigheter i krig og konflikt. Ved utgangen av kvartalet var totalt 758 selskaper utelukket.

Klima, miljø og natur

Klimaendringene og forringelse av natur og miljø vil på sikt kunne påvirke KLPs mulighet til å skape god avkastning på pensjonspengene vi forvalter. KLP har jobbet systematisk med klimarisiko i flere år med mål om å kunne analysere, håndtere og rapportere klimarisiko som en finansiell risiko. Samtidig har KLP et ansvar for å minimere påvirkningen vi har på klima, miljø og natur – direkte gjennom egen aktivitet, og indirekte via våre kunder, samarbeidspartnere, leverandører og investeringer.

Klimamål og klimavennlige investeringer

For at verden skal nå 1,5-gradersmålet må de globale utslippene nå netto null innen 2050. Derfor har KLP satt et mål om å innrette investeringene våre etter dette målet og nå netto null også i vår portefølje. Vi har utarbeidet et eget veikart som beskriver hvordan KLP skal vurdere hver enkelt investering opp mot en utslippsbane som er forenlig med 1,5-gradersmålet, og hvordan vi vil jobbe mot og måle vårt bidrag til målene i Parisavtalen. [Du kan lese mer om veikartet her.](#)

Det er behov for enorme investeringer dersom verden skal klare å nå klimamålene i Parisavtalen og lykkes med overgangen til et lavutslippssamfunn. En viktig del av KLPs klimamål er å øke våre klimavennlige investeringer. Klimavennlige investeringer er investeringer som bidrar direkte til utslippsreduksjoner eller på en annen måte bidrar til den grønne omstillingen i Norge og verden. For klimavennlige investeringer skiller vi mellom to ulike kategorier:

- **Nullutslippsinvesteringer** – Dette er investeringer med nullutslipp og nært nullutslipp fra driften (ikke inkludert scope 3-utslipp), og inkluderer fornybar energi, bærekraftig skog og nullutslippstransport. Dette er de samme nullutslippsinvesteringene som er 100 prosent paristilpasset i KLPs klimamål.
- **Overgangsinvesteringer** – Dette er investeringer som bidrar til å redusere utslipp og utvikle ny teknologi, eller hjelper sektorer som vanskelig kan bli nullutslipp med å bli mer bærekraftige og redusere utslipp, så som grønne utlån og obligasjoner, miljøbygg og infrastruktur.

Målsetting

- Å øke våre klimavennlige investeringer med nye 6 milliarder kroner hvert år

MILLIONER KRONER	Nye i 4. kvartal 2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	FNs bærekraftsmål
Nullutslippsinvesteringer	-1 314	37 579	32 340	32 687	-
Fornybar energi	-1 314	35 498	29 800	32 687	7. 9. 17.
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>	-	5,0 %	4,2 %	5,0 %	7.
Fornybar energi i Norge	-2 278	21 449	20 051	23 074	7.
Fornybar energi internasjonalt	1 165	12 515	8 581	6 698	7.
Fornybar energi i utviklingsland	-201	1 534	1 168	932	7. 9. 17.
Bærekraftig skog	-	2 081	1 880	-	13. 15.
Overgangsfinansiering	2 120	24 069	19 612	23 569	-
Miljøbygg i eiendomsporteføljen	-	10 670	10 367	13 273	9.
<i>Som andel av porteføljens markedsverdi</i>	-	11,5 %	12,0 %	16,0 %	-
Grønne lån	-1	2 753	2 541	2 087	6. 9. 11. 13.
Grønne obligasjoner	1 826	9 095	5 813	1 881	-
Infrastruktur	295	1 551	891	6 328	9.
Klimavennlige investeringer totalt	806	61 648	51 952	56 257	-
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>	-	8,7 %	7,4 %	8,1 %	-
Fossil energi	-	15 843	12 441	7 818	-
<i>Som andel av KLPs investeringer</i>	-	2,2 %	1,8 %	1,2 %	-

Kommentar til resultater i 4. kvartal

KLPs klimavennlige investeringer økte med nye 806 millioner i fjerde kvartal, og totalt gjennom året økte de med over 8,6 milliarder kroner. Klimavennlige investeringer er et fokusområde for KLP og en måte for KLP å bidra til den grønne omstillingen på. Derfor har KLP et mål om å investere 6 nye milliarder hvert år, noe som ble oppnådd med god margin. Markedsverdien av disse investeringene har økt til over 61 milliarder kroner og utgjør 8,7 prosent av KLPs investeringer.

Verdien av KLPs investeringer i fossil energi har økt siden forrige kvartal. Dette skyldes i stor grad at markedsverdien av disse investeringene har økt, og ikke nye investeringer. Som andel av KLPs investeringer er det ingen endring.

KLPs eiendomsportefølje og egen drift

KLP har et ansvar for å redusere påvirkningen vi har på klima, natur og miljø. Derfor jobber vi med å redusere fotavtrykket fra driften av KLP. Som en av Nordens største eiendomselskaper har KLP også som mål å bidra til å skape møteplasser hvor mennesker trives og kan realisere sitt potensial. Vi er opptatt av å

reduere miljøavtrykket til eiendomsbransjen og har et langsiktig perspektiv på eiendommene våre. Derfor jobber vi med å forbedre oss for å redusere energiforbruk og håndtere avfall på en bedre måte.

Målsetting

- Halvere klimagassutslipp fra egen drift innen 2030, med utgangspunkt i utslippene i 2010.
- Redusere energiforbruket i eiendomsporteføljen til 169 kWh per kvadratmeter.

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	FNs bærekraftsmål
Antall flyreiser	3 505	864	1 302	6 483	12.13.
Klimagassutslipp fra forretningsreiser med fly (tonn CO ₂ e)	245	52	150	803	12.13.
Energiforbruk i KLPs egne kontorlokaler (kWh per m ²)	125	97	97	127	9. 13.
Energiforbruk i KLPs eiendomsportefølje (kWh per m ²)	155	161	167	185	9.

Kommentar til resultater i 4. kvartal

Etter flere år med pandemi er samfunnet endelig kommet tilbake til en normal-situasjon, noe som også vises av tallene for flyreiser og energiforbruk. KLP holder fast ved å redusere unødvendige flyreiser, men fjerning av restriksjoner på jobbreiser har ført til en stor økning i antall flyreiser sammenlignet med de to siste årene. Samtidig ser det ut til at pandemien har endret reisevanene våre, og sammenlignet med fjerde kvartal i 2019 er antallet flyreiser 46 prosent lavere. KLP har innført hybridkontor, og selv om noen ansatte jobber hjemmefra er det en stor økning i ansatte på kontorene. Dette gir også økt energiforbruk i kontorlokalene.

Tilsvarende kan energiforbruket i KLPs eiendomsportefølje også være påvirket av gjenåpningen og at det er økt aktivitet i lokalene. Dette har ført til økt energiforbruk. Den pågående energikrisen og høye strømpriser påvirker direkte gjennom økte driftskostnader, og KLP Eiendom har tatt kontakt med samtlige leietagere om mulige tiltak for å redusere energiforbruket. Responsen fra leietagerne har vært positiv, og det er allerede foretatt justeringer på flere eiendommer i samråd med leietagerne. Før det gjennomføres større tiltak vil KLP-huset bli brukt som et testprosjekt for å teste gjennomføring og effekt av ulike tiltak, og hvordan det påvirker arbeidsmiljøet.

Innovasjon og samfunnsutvikling

Samtidig som pensjonskapitalen investeres for å skape god avkastning, bidrar den også til innovasjon og samfunnsutvikling. KLP har flere porteføljer som målrettet er med på å gjøre en forskjell i overgangen til et bærekraftig samfunn og bygge fremtidens samfunn.

Utlån til kommuner og fylkeskommuner

KLPs utlånsvirksomhet retter seg hovedsaklig mot norske kommuner og fylkeskommuner og annen offentlig virksomhet. Lånene benyttes til formål som bidrar til lokal samfunnsutvikling og velferd, og vi har i mange år bidratt til bærekraftig utvikling av samfunnet gjennom lånefinansiering av prosjekter over hele Norge.

Målsetting

Øke utlån til denne typen formål.

MILLIONER KRONER	Nye i 4. kvartal 2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	FNs bærekraftsmål
Utlån	707	87 027	84 016	81 442	
Utlån til vei og transport		9 067	9 700	8 887	9.
Utlån til offentlig eiendom		4 407	4 129	4 862	9.
Utlån til offentlig sektor og virksomheter		70 734	66 470	64 581	9.
Utlån til vann, avløp og renovasjon		2 818	3 717	3 112	9.
Grønne utlån	-1,4	2 753	2 575	277	9.

Kommentar til resultater i 4. kvartal

KLPs utlån til kommuner og fylkeskommuner økte med netto 707 millioner kroner i fjerde kvartal. Det ble utstedt nye grønne lån for nærmere 25 millioner kroner, men grønne utlån ble redusert med netto 1,4 milliarder. De nye grønne lånene gikk blant annet til investering i vann og avløp i Hol kommune og gjennomføring av ENØK-tiltak i Saltdal kommune.

Såkorninvesteringer

KLP ønsker å bidra til at gode ideer kan forfølges lokalt og skape arbeidsplasser i Norge. Ved å investere i nyskaping skal KLP bidra til lokal verdiskaping og det grønne skiftet i Norge. Vi har etablert en egen portefølje hvor vi investerer gjennom fond for såkorninvesteringer, de fleste tilknyttet norske forskningsmiljøer.

Målsetting

Å investere mellom 500 millioner og 1 milliard kroner i såkorninvesteringer og dermed bidra til nyskaping og innovasjon.

MILLIONER KRONER	Nye i 4. kvartal 2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	FNs bærekraftsmål
Såkorninvesteringer i Norge	47	492	310	125	8.

Kommentar til resultater i 4. kvartal

I fjerde kvartal økte KLPs såkorninvesteringer med 47 millioner kroner. Dette er økte investeringer i flere av de 13 fondene vi allerede har investert i, men KLP har også kommitert oss til investeringer i to nye såkornfond.

Bank og fi ans i utviklingsland

Underutviklede finansinstitusjoner og manglende tilgang på finansielle tjenester så som sparing, lån og forsikring for befolkningen er til hinder for fattigdomsreduksjon i utviklingsland. Det er fortsatt rundt 1,7 milliarder mennesker i verden som ikke har tilgang til disse grunnleggende finansielle tjenestene. KLP ønsker gjennom sine investeringer i finans i utviklingsland å bidra til økonomisk vekst og bedre levekår.

Målsetting

Øke investeringer i bank og finans i utviklingsland og dermed bidra til økonomisk vekst og bedre levevilkår i utviklingsland.

MILLIONER KRONER	Nye i 4. kvartal 2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	FNs bærekraftsmål
Bank og finans i utviklingsland	-2	1 000	886	665	1. 5. 8. 9. 11. 17

Kommentar til resultater i 4. kvartal

Nedgangen i KLPs investeringer i bank og finans i utviklingsland i fjerde kvartal kommer av en tilbakebetaling fra et av NMI-fondene KLP er investert i.

KLP som arbeidsplass og arbeidsgiver

KLP jobber for å være en attraktiv arbeidsplass med et likestilt og mangfoldig arbeidsmiljø, hvor alle opplever å bli respektert for den de er. KLP arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. KLP fokuserer på et systematisk HMS-arbeid for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og samtidig oppnå gode rutiner, bedre helse og trivsel, redusert sykefravær og stort engasjement blant ansatte.

Målsetting

KLPs mål er å ha lavere sykefravær enn 4 prosent.

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	FNs bærekraftsmål
Ansatte i KLP	1 093	1 048	1 018	1 007	n/a
Sykefravær totalt	4,5 %	3,3 %	3,2 %	3,9 %	3.

Kommentar til resultater i 4. kvartal

Ved utgangen av 2022 var det totale sykefraværet for hele året på 4,5 prosent, mens det i fjerde kvartal lå på 5,3 prosent. Dette er en økning fra forrige kvartal og høyere enn fjerde kvartal de to foregående årene. Under pandemien førte smittevernrestriksjoner til redusert forekomst av annen sykdom og gav lavt sykefravær. Økningen i sykefravær i 4. kvartal kan ha sammenheng med den økte corona-smitten før jul, og stor forekomst av annen sykdom som sesonginfluensa og omgangssyke.

Likestilling og mangfold

KLP arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. I 2021 gikk KLP inn som partner i «Kvinner i Finans Charter», et initiativ som skal bidra til større kjønnsbalanse i finansnæringen, og har forpliktet oss til fire prinsipper som skal støtte opp under dette:

1. Sette interne mål for kjønnsbalanse på ledernivåer og i spesialistfunksjoner

2. Årlig publisere status og fremgang mot målene i bærekraftrapporten
3. Ha ett medlem i konsernledelsen med dedikert ansvar for å følge opp arbeidet med kjønnsbalanse og inkludering
4. Ha en ambisjon om at fremgang mot målene skal reflekteres i godtgjørelse til ledere som spesielt bidrar til å oppnå målene

Målsetting

- Å øke antallet kvinner på ledernivå og i tyngre fagstillinger (de høyeste betalte stillingene)

	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	FNs bærekraftsmål
Kjønnsbalanse på ledernivå og i tyngre fagstillinger (kvinner/menn)	33 / 67 %	30 / 70 %	-	5. 8.
Nyansettelser på ledernivå og i tyngre fagstillinger (kvinner/menn)	60 / 40 %	-	-	5. 8.

Kommentar til 4. kvartal

I 2022 var det 20 personer (12 kvinner og 8 menn) som startet i stillinger på ledernivå og tyngre fagstillinger med lønn over 1 million. Disse ble rekruttert til to nye stillinger (to kvinner) og 18 erstatninger for ansatte som sluttet (8 kvinner og 10 menn).

Oversikt over FNs bærekraftsmål som KLP bidrar til

Mål 1, Utrydde fattigdom

- Delmål 1.4; Innen 2030 sikre at alle menn og kvinner, særlig fattige og sårbare, har lik rett til økonomiske ressurser og tilgang til grunnleggende tjenester, til å eie og kontrollere jord og andre former for eiendom, og til arv, naturressurser, ny teknologi og finansielle tjenester, inkludert mikrofinansiering.

Mål 3, God helse og livskvalitet

- Delmål 3.a; Styrke gjennomføringen av Verdens helseorganisasjons rammekonvensjon om forebygging av tobakksskader i alle land.

Mål 5, Likestilling mellom kjønnene

- Delmål 5.1; Få slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden.
- Delmål 5.4; Anerkjenn og verdsette ubetalt omsorgs- og husholdsarbeid gjennom offentlige tjenester, infrastruktur og sosialpolitikk, og fremme delt ansvar i husholdet og familien, alt etter hva som passer i det enkelte land.
- Delmål 5.5; Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer der beslutninger tas, i det politiske, det økonomiske og det offentlige liv.

- Delmål 5.a; Iverksette reformer for å gi kvinner lik rett til økonomiske ressurser, mulighet til å eie og kontrollere jord og andre former for eiendom samt tilgang til finansielle tjenester, arv og naturressurser, i samsvar med nasjonal lovgivning.

Mål 6, *Rent vann og gode sanitærforhold*

- Delmål 6.4; Betydelig bedre utnyttelse av vann i alle sektorer.

Mål 7, *Ren energi til alle*

- Delmål 7.1; Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og moderne energitjenester til en overkommelig pris.
- Delmål 7.2; Innen 2030 øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk betydelig.
- Delmål 7.a; Innen 2030 styrke det internasjonale samarbeidet for å lette tilgangen til forskning og teknologi på området ren energi, inkludert fornybar energi, energieffektivisering og avansert og renere teknologi for fossilt brensel, og fremme investeringer i energiinfrastruktur og teknologi for ren energi.

Mål 8, *Anstendig arbeid og økonomisk vekst*

- Delmål 8.3; Fremme en utviklingsrettet politikk som støtter produktive aktiviteter, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å gi dem tilgang til finansielle tjenester..
- Delmål 8.4; Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom ; økonomisk vekst og miljøødeleggelser, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet for bærekraftig forbruk og produksjon, der de utviklede landene går foran.
- Delmål 8.5; Innen 2030 oppnå full og produktiv sysselsetting og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, inkludert ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne, og oppnå lik lønn for likt arbeid.
- Delmål 8.7; Iverksette umiddelbare og effektive tiltak for å avskaffe tvangsarbeid, få slutt på moderne slaveri og menneskehandel og sikre at de verste formene for barnearbeid – inkludert rekruttering og bruk av barnesoldater – forbys og avskaffes, og innen 2025 avskaffe alle former for barnearbeid.
- Delmål 8.8; Beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere, inkludert arbeidsinnvandrere og særlig kvinnelige innvandrere, og arbeidstakere i et usikkert arbeidsforhold.
- Delmål 8.10; Styrke nasjonale finansinstitusjoners evne til å utvide tilgangen til og stimulere til bruk av bank- og forsikringstjenester og finansielle tjenester for alle.

Mål 9, Industri, innovasjon og infrastruktur

- Delmål 9.1; Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet, inkludert regional og grensekryssende infrastruktur, for å støtte økonomisk utvikling og livskvalitet med vekt på overkommelig pris og likeverdig tilgang for alle.
- Delmål 9.3; Øke tilgangen til finansielle tjenester, inkludert rimelig kreditt, for små industribedrifter og andre bedrifter, særlig i utviklingsland, og styrke disse bedriftenes posisjon og integrere dem i verdikjeder og markeder.
- Delmål 9.4; Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med mer effektiv bruk av ressurser og mer utstrakt bruk av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet.
- Delmål 9.a; Legge til rette for bærekraftig utvikling av infrastrukturen i utviklingsland ved å øke den finansielle, teknologiske og faglige bistanden til afrikanske land, de minst utviklede landene, kystløse utviklingsland og små utviklingsøystater

Mål 10, Mindre ulikhet

- Delmål 10.2; Innen 2030 sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status
- Delmål 10.4; Vedta politikk, særlig når det gjelder skatter og avgifter, lønn og sosialomsorg, med sikte på å oppnå en gradvis utjevning av forskjeller

Mål 11, Bærekraftige byer og lokalsamfunn

- Delmål 11.1; Innen 2030 sikre at alle har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris, og bedre forholdene i slumområder.
- Delmål 11.5; Innen 2030 oppnå en betydelig reduksjon i antall dødsfall og antall personer som rammes av katastrofer, inkludert vannrelaterte katastrofer, og i betydelig grad minske de direkte økonomiske tapene i verdens samlede bruttonasjonalprodukt som følge av slike katastrofer, med vekt på å beskytte fattige og personer i utsatte situasjoner.
- Delmål 11.6; Innen 2030 redusere byenes og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet (målt per innbygger), med særlig vekt på luftkvalitet og avfallshåndtering i offentlig eller privat regi.

Mål 12, Ansvarlig forbruk og produksjon

- Delmål 12.5; Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk.
- Delmål 12.6; Stimulere selskaper, særlig store og flernasjonale selskaper, til å ta i bruk bærekraftige metoder og integrere informasjon om egen bærekraft i sine rapporteringsrutiner.

Mål 13, Stoppe klimaendringene

Mål 15, Livet på land

- Delmål 15.2; Innen 2020 fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, gjenopprette forringede skoger, og i betydelig grad øke gjenreising og nyplanting av skog på globalt nivå

Mål 17, Samarbeid for å nå målene

- Delmål 17.3; Mobilisere ytterligere finansielle ressurser til utviklingslandene fra flere kilder.

Noter og definisjoner

Engasjert og ansvarlig eier

Antall unike selskaper KLP har hatt dialog med, viser til selskaper som KLP har vært i direkte dialog med under året angående sosiale, miljø-, eller styringsmessige temaer, og dialog KLP har ledet som del av ulike investorsamarbeid. KLP kan ha flere dialoger med et selskap i løpet av året knyttet til ulike temaer. KLPs oppfølging varierer i omfang, tema og tidsperspektiv. Dette er en form for eierskapsutøvelse der KLP engasjerer i en dialog med selskaper for å avklare hvordan de håndterer samfunnsansvarsutfordringer samt kommuniserer KLPs forventninger som investor og eier.

Generalforsamlinger. KLP benytter tjenester fra ISS for å stemme på generalforsamlinger i selskaper vi er investert i. Ved generalforsamlinger i norske selskaper (hjemmehørende eller børsnotert i Norge) stemmer KLP manuelt gjennom ISS. Ved generalforsamlinger i utenlandske selskaper benytter KLP proxy-stemmegiving gjennom ISS.

Antall utelukkelse viser til totalt antall selskaper KLP har ekskludert fra investeringene på grunn av brudd på utelukkelseskriteriene i *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor* ved utgangen av året.

Klima, miljø og natur

Klimavennlige investeringer

Det er markedsverdien av investeringene, i millioner kroner, som oppgis. Nye investeringer er netto nye investeringer gjennom kvartalet.

Andelen er beregnet som investeringenes andel av KLPs kollektivportefølje.

For å være konsekvente med definisjonene KLP benytter i vårt klimamål har vi revidert definisjonen av klimavennlige investeringer. KLP deler klimavennlige investeringer inn i nullutslippsinvesteringer og overgangsfinansiering. Der hvor det har vært praktisk hensiktsmessige er historiske tall oppdatert i henhold til ny definisjon, men tallene er i utgangspunktet ikke sammenlignbare med tidligere rapporterte tall.

Nullutslippsinvesteringer

Nullutslippsinvesteringer er investeringer med null eller nært null utslipp fra drift.

Fornybar energi i Norge er aksje- og obligasjonsinvesteringer i norske kraft- og nettselskaper. Kraftselskapene er klassifisert som el-produsenter fra vannkraft, vindkraft eller biobrensel. Tallet inkluderer også utlån til selskaper og prosjekter i Norge innen kraftsektoren, noe det ikke har gjort tidligere. Tallet er derfor ikke direkte sammenlignbart med tidligere år.

Fornybar energi internasjonalt er investeringer i prosjekter innen fornybar energi. Dette er både aksje- og obligasjonsinvesteringer og prosjektfinansiering. Investeringene gjøres enten gjennom eksterne fondsforvaltere spesialisert på energi eller andre samarbeidspartnere. I år inkluderes også selskaper som har mer enn 95 prosent av sine inntekter fra produksjon av fornybar energi.

Fornybar energi i utviklingsland er investeringer i nye prosjekter innen fornybar energi. Investeringene gjøres dels som direkteinvesteringer i samarbeid med Norfund, dels som fondsinvesteringer gjennom fondsforvalteren Climate Investor One. Investeringene er en del av KLPs portefølje for utviklingsinvesteringer, som er ett av virkemidlene i *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor*. Formålet er å oppnå både finansiell avkastning og samfunnsmessig gevinst. Investeringene baseres på kommersielle risiko- og avkastningsvurderinger, men vektlegger også effekten på samfunns- og miljømessige parametere.

Bærekraftig skog er investeringer i et fond som investerer i FSC-sertifiserte skogeiendommer i Sverige, Finland og Baltikum.

Nullutslippsferger er utlån til el-ferger. Disse lånene ble innfridd i andre kvartal 2022, og der derfor tatt ut av tabellen fra og med tredje kvartal. Dette medfører at verdien av klimavennlige investeringer per tredje kvartal i 2021 og 2020 avviker fra den verdien som er rapportert historisk, da verdien av nullutslippsferger ikke er inkludert i summen.

Overgangsinvesteringer

Overgangsinvesteringer er investeringer som bidrar til å redusere utslipp og utvikle ny teknologi, eller hjelper sektorer som vanskelig kan bli nullutslipp med å bli mer bærekraftige og redusere utslipp.

Miljøbygg er definert som bygg med energiklasse A. Dette er i henhold til det foreslåtte taksonomi-regelverket i EU-taksonomien. Tidligere har definisjonen i tillegg inkludert bygg som er BREEAM sertifisert med minimum oppnådd karakter *very good*, som produserer egen energi gjennom solcellepaneler, eller som har vunnet en norsk eiendomspris hvor miljø er en viktig måleparameter. Den oppdaterte definisjonen er derfor strengere og inkluderer færre bygg. Tallene fra tidligere år er oppdatert i henhold til den nye definisjonen, og stemmer derfor ikke overens med de tallene som har blitt rapportert tidligere. Det er markedsverdien av miljøbygg i KLPs eiendomsportefølje, og miljøbygg som andel av den totale markedsverdien til eiendomsporteføljen.

Grønne lån er utlån til kommuner, fylkeskommuner og bedrifter med kommunal tilknytning. Lånet må ha en klar positiv miljø- og klimaeffekt og tilfredsstillende gitte kriterier, avhengig av hva slags prosjekt det er. Prosjektkategoriene er vann, avløp og renovasjon, transport og nybygg og rehabilitering av bygg. Kriteriene er basert på *Green Bond Principles*, *Climate Bond Initiative Taxonomy* og *Nordic Public Sector Issuers Position Paper on Green Bonds Impact Reporting*. Kriteriene revideres løpende ved behov.

Grønne obligasjoner er obligasjoner klassifisert som grønne og som har en ekstern tredjepartsverifisering. Det inkluderer ikke obligasjoner som allerede er medregnet i KLPs investeringer i fornybar energi i Norge ovenfor.

Infrastruktur inkluderer investeringer i et fond for bærekraftig infrastruktur i Europa.

Fossil energi er KLPs investeringer i selskaper klassifisert som olje- og gasselskaper, herunder eksempelvis letevirksomhet, produksjon og raffinaderi. Transport- og oljeserviceselskaper er ikke inkludert.

KLPs eiendomsportefølje og egen drift

Antall flyreiser er basert på tall fra vårt reisebyrå, og det er antall strekninger som rapporteres. En strekning vil si en enkelt distanse, og en tur-retur reise kan bestå av flere strekninger.

Klimagassutslipp fra flyreiser er også basert på tall fra vårt reisebyrå. De benytter utregningsmetode og utslippsfaktorer fra ICAO (International Civil Aviation Organization).

Energiforbruk i KLPs egne kontorlokaler er en vesentlig kilde til KLPs klimagassutslipp. Energiforbruket i KLPs egne kontorlokaler er ikke temperaturkorrigert, men viser faktisk forbruk. Med egne kontorlokaler menes de kontorlokalene KLP-konsernets ansatte jobber i. Tidligere år har vi kun inkludert KLPs kontorlokaler i Norge, men i år tar vi også med kontorlokaler for KLP Eiendom i Stockholm og København. Energiforbruket er hentet fra vårt energioppfølgingssystem.

Energiforbruk i KLPs eiendomsportefølje er gjennomsnittlig 12 måneders klimakorrigert spesifikk energibruk for egendriftede bygg. Med egendriftede bygg menes de eiendommene som KLP eier og har ansvar for drift og vedlikehold, og hvor KLP har muligheten til å iverksette og måle effekten av miljøtiltak. Dette er bygg i Oslo, Trondheim, København og Stockholm. Alle disse byggene har energioppfølgingssystem hvor energi- og vannforbruk registreres og overvåkes. I de aller fleste byggene er leietakers energiforbruk også medtatt, slik at vi har oversikt over totalt energiforbruk på byggene. Energiforbruk i bygg er temperaturkorrigert for å kunne måle effekt av iverksatte energisparingstiltak.

I første kvartal 2021 tok KLP i bruk et nytt energi- og miljøoppfølgingssystem for eiendommene i KLPs eiendomsportefølje. Det har tatt tid å implementere dette, og på grunn av manglende underlag fra noen eiendommer er ikke energiforbruk fra alle bygg inkludert i rapporteringen. Det har særlig vært utfordrende å innhente data fra leietagere da det nå kreves samtykke fra leietager for at KLP skal kunne hente inn denne dataen. Når underlag fra alle bygg er inkludert i det nye systemet vil vi ha et bedre rapporteringsgrunnlag enn tidligere.

KLP har en stor portefølje med bygg, som også endrer seg over tid. De enkelte byggene kan også endre bruksmønster i kortere eller lengre tidsperioder, som for eksempel i forbindelse med leietakerutskiftninger.

Det kan være ulike grunner til at det av og til ikke er mulig å få innhentet korrekte tall, eksempelvis ved feil på målere eller for sent innrapporterte tall fra våre underleverandører. Dette tas høyde for ved at rapporteringen kun inkluderer KLPs egendrftede bygg og som har sammenliknbare driftsforhold 12 måneder tilbake i tid fra rapporteringstidspunktet. Det betyr imidlertid at byggene KLP rapporterer på varierer noe fra år til år, men vurderingen er at dette likevel vil plukke opp de riktige trendene i selskapets eiendomsmasse.

Innovasjon og samfunnsutvikling

Utlån

Utlån til vei og transport er utlån til eksempelvis veiprosjekter og infrastruktur og innkjøp av transportmidler.

Utlån til offentlig eiendom er utlån til eksempelvis skolebygg, rådhus og andre kommunale bygg.

Utlån til offentlig sektor og virksomheter er finansiering av ulike typer investeringer i kommuner og fylkeskommuner som for eksempel barnehager, sykehjem, skoler o.l.

Utlån til vann, avløp og renovasjon er utlån til ulike prosjekter knyttet til vann, avløp og innovasjon.

Såkorninvesteringer

Såkorninvesteringer er investeringer i såkornfond knyttet til forskningsmiljøer i Norge. Det er markedsverdien av gjennomførte investeringer som rapporteres.

Bank og finans i utviklingsland

Investeringer i bank og finans i utviklingsland er KLPs investeringer i Nordisk mikrofinansinitiativ (NMI) og NorFinance. NorFinance er et investeringsselskap KLP eier sammen med blant andre Norfund. Investeringene gjøres som en del av KLPs portefølje for utviklingsinvesteringer, som er ett av virkemidlene i *Retningslinje for KLP som ansvarlig investor*. Formålet er å oppnå både finansiell avkastning og samfunnsmessig gevinst.

KLP som arbeidsplass og arbeidsgiver

Antall ansatte er faste ansatte i KLP-konsernet i Norge, Sverige og Danmark, og inkluderer ansatte i permisjon og ansatte som jobber deltid.

Sykefravær er egenmeldt og legemeldt sykefravær for faste ansatte. *Korttidssykefravær* er definert til 1-3 dager, *langtidsfravær* fire dager eller mer.

Kjønnsbalanse på ledernivå og i tynge fagstillinger. De høyest betalte stillingene er definert som stillinger med en årslønn på over 1 million kroner. Det er ledende stillinger og tynge fagstillinger som utgjør disse stillingene. Kjønnsbalansen er utregnet som andelen kvinner og andelen menn som har en årslønn over 1 millioner av totalt antall ansatte med årslønn over 1 million kroner. Beregningen er gjort basert på oppstartsdato i stillingen. Tallet som rapporteres viser kjønnsbalansen ved utgangen av kvartalet, og ikke i kvartalet.

Nyansettelser på ledernivå og i tynge fagstillinger. De høyest betalte stillingene er definert som stillinger med en årslønn på over 1 million kroner. Det er ledende stillinger og tynge fagstillinger som utgjør disse stillingene. Nyansettelser inkluderer alle ansatte i eksisterende stillinger, ansatte i nyopprettede stillinger og ansatte som er konstituert i en stilling. Tallet som rapporteres viser nyansettelser ved utgangen av kvartalet, og akkumulert så langt i året, og ikke nyansettelser i kvartalet.

Kommunal Landspensjonskasse

4. kvartal 2022

Resultatregnskap

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
3	Premieinntekter for egen regning	9 889	8 998	50 523	50 161
	Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	-2 303	2 757	6 441	6 736
	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2 935	3 086	10 824	12 587
	Verdiendringer på investeringer	9 411	7 965	-27 220	17 896
	Realisert gevinst og tap på investeringer	-32	2 984	2 385	12 550
	Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	10 011	16 792	-7 570	49 770
	Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	47	63	-58	181
	Andre forsikringsrelaterte inntekter	346	331	1 358	1 274
4	Erstatninger	-6 064	-5 748	-28 517	-30 438
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfaste forpliktelse	-11 158	-21 204	-9 146	-59 440
	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - særskilt investeringsvalgportefølje	-30	-100	-384	-177
	Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfaste forpliktelse	-2 280	79	-3 243	-9 415
5	Forsikringsrelaterte driftskostnader	-430	-481	-1 487	-1 372
	Andre forsikringsrelaterte kostnader	-348	-333	-1 368	-1 286
	Resultat av teknisk regnskap	-17	-1 603	107	-742
	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	532	258	1 066	1 292
	Andre inntekter	8	-1	16	10
	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-66	-66	-271	-272
	Resultat av ikke-teknisk regnskap	474	191	811	1 030
	Resultat før skattekostnad	457	-1 411	918	288
	Skattekostnader	-73	401	-115	125
	Resultat før andre inntekter og kostnader	384	-1 010	803	413
12	Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	19	217	66	48
	Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden	38	133	66	36
	Justering av forsikringsforpliktelsene	-13	-46	-21	-16
	Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	-5	-54	-17	-12
	Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	40	250	94	56
	TOTALRESULTAT	424	-760	897	469
	DISPONERINGER OG OVERFØRINGER, FORELØPIG 2022 / ENDELIG 2021:				
	Overført egenkapitaltilskudd			-576	-811
	Overført risikoutjevningfond			142	1 034
	Overført annen opptjent egenkapital			-464	-692
	Sum resultatdisponeringer og overføringer			-897	-469

Balanse

Kommunal Landspensjonskasse

NOTE	MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
	Immaterielle eiendeler	978	727
7	Investerings eiendommer	1 399	1 004
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	3 483	3 507
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	5 641	5 177
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 132	19 456
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12 489	12 221
	Fordringer	1 350	1 407
11	Bruksrette eiendeler	865	973
	Andre eiendeler	956	796
	Sum eiendeler i selskapsporteføljen	47 292	45 268
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	74 979	70 206
	Aksjer og andeler i øvrige datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	5 495	4 958
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	11 858	12 524
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	267 451	259 608
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	300 584	311 984
	Sum investeringer i kollektivporteføljen	660 366	659 281
	Aksjer og andeler i eiendomsdatterforetak	301	256
	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	61	63
6	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	943	753
6,7	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	1 305	1 126
	Sum investeringer i investeringsvalgporteføljen	2 609	2 199
	Sum eiendeler i kundeporteføljene	662 976	661 480
	SUM EIENDELER	710 268	706 748

NOTE	MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
	Innskutt egenkapital	21 388	19 831
	Opptjent egenkapital	21 411	20 847
	Sum egenkapital	42 799	40 678
6	Ansvarlig lånekapital mv.	4 575	4 604
	Premiereserve mv.	516 525	484 728
	Tilleggsavsetninger	0	48 626
	Kursreguleringsfond	0	77 397
	Bufferfond	102 162	0
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	33 024	40 769
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	651 711	651 520
	Pensjonskapital mv.	2 005	1 549
	Tilleggsavsetninger	0	186
	Bufferfond	61	0
	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	547	499
	Sum forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje	2 613	2 234
12	Pensjonsforpliktelser o.l.	524	553
	Forpliktelser ved periodeskatt	467	259
	Forpliktelser ved utsatt skatt	316	444
11	Leieforpliktelser	920	1 012
9	Forpliktelser	5 985	5 261
	Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	357	182
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	710 268	706 748
POSTER UTENOM BALANSEN			
	Betingede forpliktelser	28 767	26 074

Egenkapitaloppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

2022 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 31.12.2021	19 831	4 370	16 476	40 678
Endring ført direkte mot egenkapital		415	-172	243
Egenkapital 01.01.2022	19 831	4 786	16 304	40 921
Resultat før andre inntekter og kostnader	576	-142	369	803
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			66	66
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			66	66
Justering av forsikringsforpliktelsene			-21	-21
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-17	-17
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			94	94
Totalresultat	576	-142	464	897
Innbetalt egenkapitaltilskudd	982			982
Sum transaksjoner med eierne	982			982
Egenkapital 31.12.2022	21 388	4 643	16 768	42 799

2021 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital		Sum egenkapital
		Risiko- utjevningssfond	Annen opptjent egenkapital	
Egenkapital 01.01.2021	18 194	5 404	15 784	39 382
Resultat før andre inntekter og kostnader	811	-1 034	636	413
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			48	48
Andel av andre resultatkomponenter ved anvendelse av egenkapitalmetoden			36	36
Justering av forsikringsforpliktelsene			-16	-16
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			-12	-12
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			56	56
Totalresultat	811	-1 034	692	469
Innbetalt egenkapitaltilskudd	826			826
Sum transaksjoner med eierne	826			826
Egenkapital 31.12.2021	19 831	4 370	16 476	40 678

Kontantstrømoppstilling

Kommunal Landspensjonskasse

MILLIONER KRONER	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2022 -30.09.2022	01.01.2022 -30.06.2022	01.01.2022 -31.03.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-374	-527	809	337	-346
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter ¹	-329	-237	-162	-78	-275
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet ²	866	895	-187	-28	716
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	163	131	460	231	95
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	755	755	755	755	659
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	918	885	1 215	985	755

¹ Utbetaling ved kjøp av driftsmidler.

² Netto innbetaling av egenkapitaltilskudd, opptak og nedbetaling av gjeld.

Noter til regnskapet

Kommunal Landspensjonskasse

Note 1 Regnskapsprinsipper og -estimer

Regnskapsprinsipper

Regnskapet i denne delårsrapporten viser delårsregnskapet for Kommunal Landspensjonskasse (KLP), for perioden 01.01.2022 – 31.12.2022. Regnskapet er ikke revidert.

Delårsregnskapet er avlagt etter Forskrift av 18. desember 2015 nr. 1824: Forskrift om årsregnskap for livsforsikringsforetak (årsregnskapsforskriften) og IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet er utarbeidet etter samme prinsipper som årsregnskapet for 2021 med mindre annet er oppgitt.

Delårsregnskapet inneholder ikke all informasjon som kreves av et fullstendig årsregnskap, og denne delårsrapporten bør leses i sammenheng med årsregnskapet for 2021. Foretakets årsrapport er tilgjengelig på klp.no.

Regnskapsestimater

Ved utarbeidelse av delårsregnskapet har ledelsen utøvet skjønn og benyttet estimater og forutsetninger som påvirker regnskapstallene. Faktiske tall kan derfor avvike fra benyttede estimater.

Note 2 Verdiendring eiendomsinvesteringer

Porteføljen av investeringseiendommer inklusive investeringseiendommer eid via datterforetak er verdivurdert per 31.12.2022.

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Verdiregulering inkludert valutaendringer	-3 315	2 202	3 417	3 984
Valutasikring	1 045	443	134	1 382
Netto verdiregulering inkludert valutasikring	-2 270	2 645	3 550	5 366

Note 3 Premieinntekter for egen regning

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Forfalte premier, brutto	9 889	8 998	50 137	50 161
Overføring av premiereserve fra andre	0	0	386	0
Sum premieinntekter for egen regning	9 889	8 998	50 523	50 161

Note 4 Erstatninger

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Utbetalte erstatninger	6 063	5 748	23 858	22 092
Overføring av premiereserve til andre	0	0	4 659	8 346
Sum erstatninger	6 064	5 748	28 517	30 438

Note 5 Forsikringsrelaterte driftskostnader

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4. kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
Personalkostnader	239	217	843	735
Avskrivninger og nedskrivninger	48	123	189	270
Andre driftskostnader	142	141	454	366
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	430	481	1 487	1 372

Note 6 Virkelig verdi av fi ansielle eiendeler og forpliktelser

For informasjon vedrørende prising av finansielle eiendeler og forpliktelser henvises det til note 9 Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser i konsernregnskapet.

31.12.2022 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL								
Norske hold til forfall obligasjoner	494	500	2 559	2 573	2	2	3 055	3 075
Opptjente ikke forfalte renter	19	19	95	95	0	0	114	114
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	6 479	6 133	14 273	13 949	38	39	20 790	20 121
Opptjente ikke forfalte renter	39	39	202	202	1	1	241	241
Sum investeringer som holdes til forfall	7 030	6 691	17 129	16 820	41	41	24 200	23 552
OBLIGASJONER								
Norske obligasjonslån	5 138	4 836	55 584	52 806	302	283	61 024	57 925
Opptjente ikke forfalte renter	70	70	769	769	4	4	844	844
Utenlandske obligasjonslån	7 789	7 303	113 271	105 231	586	545	121 645	113 079
Opptjente ikke forfalte renter	105	105	1 716	1 716	9	9	1 830	1 830
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	13 102	12 314	171 339	160 522	902	842	185 343	173 678
ØVRIG UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	2 935	2 836	0	0	2 935	2 836
Lån med offentlig garanti	0	0	70 213	68 807	0	0	70 213	68 807
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	5 332	5 332	0	0	5 332	5 332
Andre utlån	0	0	115	115	0	0	115	115
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	389	389	0	0	389	389
Sum øvrige utlån og fordringer	0	0	78 982	77 478	0	0	78 982	77 478
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	20 132	19 005	267 451	254 820	943	883	288 525	274 708
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI								
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	6	6	10 961	10 961	0	0	10 968	10 968
Utenlandske aksjer	0	0	41 622	41 622	0	0	41 622	41 622
Sum aksjer	6	6	52 584	52 584	0	0	52 590	52 590
Eiendomsfond	0	0	9 248	9 248	47	47	9 296	9 296
Norske aksjefond	0	0	80 234	80 234	862	862	81 096	81 096
Utenlandske aksjefond	0	0	36 087	36 087	0	0	36 087	36 087
Sum aksjefondsandeler	0	0	125 570	125 570	909	909	126 479	126 479
Norske alternative investeringer	0	0	2 191	2 191	12	12	2 203	2 203
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	2 191	2 191	12	12	2 203	2 203
Sum aksjer og andeler	6	6	180 344	180 344	922	922	181 272	181 272

31.12.2022 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	7 144	7 144	27 753	27 753	0	0	34 898	34 898
Utenlandske obligasjoner	223	223	28 552	28 552	0	0	28 775	28 775
Opptjente ikke forfalte renter	47	47	520	520	0	0	568	568
Norske obligasjonsfond	3 194	3 194	21 271	21 271	273	273	24 738	24 738
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	17 964	17 964	0	0	17 964	17 964
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	0	0	0	0	0	0
Norske sertifikater	315	315	2 499	2 499	0	0	2 814	2 814
Utenlandske sertifikater	0	0	420	420	0	0	420	420
Opptjente ikke forfalte renter	4	4	12	12	0	0	15	15
Sum rentebærende verdipapirer	10 926	10 926	98 992	98 992	273	273	110 191	110 191
Norske utlån og fordringer	630	630	10 531	10 531	32	32	11 193	11 193
Utenlandske utlån og fordringer	471	471	6 059	6 059	66	66	6 596	6 596
Sum utlån og fordringer	1 101	1 101	16 590	16 590	98	98	17 789	17 789
DERIVATER								
Renteswapper	455	455	657	657	0	0	1 113	1 113
Aksjeopsjon	0	0	135	135	0	0	135	135
Valutaterminer	0	0	3 372	3 372	9	9	3 381	3 381
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	455	455	4 164	4 164	9	9	4 628	4 628
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	0	0	493	493	4	4	498	498
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12 489	12 489	300 584	300 584	1 305	1 305	314 378	314 378
FORPLIKTELSER								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	118	118	0	0	118	118
Valutaterminer	60	60	1 203	1 203	6	6	1 269	1 269
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	60	60	1 321	1 321	6	6	1 387	1 387
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 147	3 093	0	0	0	0	3 147	3 093
Fondsobligasjonslån	1 428	1 428	0	0	0	0	1 428	1 428
Sum ansvarlig lånekapital mv.	4 575	4 521	0	0	0	0	4 575	4 521
FORPLIKTELSER TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	636	636	3	3	639	639
Utenlandske call money ¹	512	512	1 494	1 494	33	33	2 039	2 039
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	512	512	2 130	2 130	36	36	2 678	2 678

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST								
INVESTERINGER SOM HOLDES TIL FORFALL								
Norske hold til forfall obligasjoner	488	558	3 454	3 789	2	2	3 944	4 350
Opptjente ikke forfalte renter	19	19	98	98	0	0	117	117
Utenlandske hold til forfall obligasjoner	6 191	6 405	15 426	16 581	38	42	21 654	23 029
Opptjente ikke forfalte renter	37	37	208	208	1	1	246	246
Sum investeringer som holdes til forfall	6 735	7 019	19 185	20 677	41	45	25 961	27 741
OBLIGASJONER								
Norske obligasjonslån	4 830	4 879	49 370	50 187	212	216	54 412	55 282
Opptjente ikke forfalte renter	61	61	676	676	3	3	740	740
Utenlandske obligasjonslån	7 728	7 945	110 489	114 061	490	505	118 706	122 511
Opptjente ikke forfalte renter	103	103	1 716	1 716	8	8	1 826	1 826
Sum obligasjoner klassifisert som utlån og fordring	12 722	12 988	162 250	166 639	713	732	175 684	180 359
ØVRIG UTLÅN OG FORDRINGER								
Pantelån	0	0	2 978	2 982	0	0	2 978	2 982
Lån med offentlig garanti	0	0	68 536	68 679	0	0	68 536	68 679
Utlån utland med sikkerhet i pant og offentlig garanti	0	0	6 389	6 389	0	0	6 389	6 389
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	270	270	0	0	270	270
Sum øvrige utlån og fordringer	0	0	78 172	78 319	0	0	78 172	78 319
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	19 456	20 007	259 608	265 636	753	776	279 817	286 420
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI								
EGENKAPITALINSTRUMENTER								
Norske aksjer	8	8	9 571	9 571	0	0	9 579	9 579
Utenlandske aksjer	0	0	43 771	43 771	0	0	43 771	43 771
Sum aksjer	8	8	53 342	53 342	0	0	53 350	53 350
Eiendomsfond	0	0	7 071	7 071	0	0	7 071	7 071
Norske aksjefond	0	0	96 227	96 227	740	740	96 967	96 967
Utenlandske aksjefond	0	0	29 154	29 154	0	0	29 154	29 154
Sum aksjefondsandeler	0	0	132 453	132 453	740	740	133 193	133 193
Norske alternative investeringer	0	0	1 884	1 884	9	9	1 892	1 892
Utenlandske alternative investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum alternative investeringer	0	0	1 884	1 884	9	9	1 892	1 892
Sum aksjer og andeler	8	8	187 679	187 679	749	749	188 435	188 435

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Selskaps- porteføljen		Kollektiv- porteføljen		Investeringsvalg- porteføljen		Sum	
	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
GJELDSINSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI								
Norske obligasjoner	6 101	6 101	28 982	28 982	0	0	35 083	35 083
Utenlandske obligasjoner	691	691	17 913	17 913	0	0	18 604	18 604
Opptjente ikke forfalte renter	30	30	323	323	0	0	353	353
Norske obligasjonsfond	2 983	2 983	26 888	26 888	298	298	30 169	30 169
Utenlandske obligasjonsfond	0	0	30 858	30 858	0	0	30 858	30 858
Opptjente ikke forfalte renter	0	0	0	0	0	0	0	0
Norske sertifikater	475	475	3 986	3 986	0	0	4 461	4 461
Utenlandske sertifikater	0	0	405	405	0	0	405	405
Opptjente ikke forfalte renter	1	1	3	3	0	0	4	4
Sum rentebærende verdipapirer	10 280	10 280	109 357	109 357	298	298	119 935	119 935
Norske utlån og fordringer	1 033	1 033	7 428	7 428	18	18	8 479	8 479
Utenlandske utlån og fordringer	254	254	4 964	4 964	56	56	5 274	5 274
Sum utlån og fordringer	1 287	1 287	12 393	12 393	74	74	13 753	13 753
DERIVATER								
Renteswapper	615	615	103	103	0	0	718	718
Aksjeopsjon	0	0	279	279	0	0	279	279
Valutaterminer	31	31	1 479	1 479	6	6	1 516	1 516
Sum finansielle derivater klassifisert som eiendeler	646	646	1 862	1 862	6	6	2 513	2 513
ANDRE FINANSIELLE EIENDELER								
Andre finansielle eiendeler	0	0	695	695	0	0	695	695
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	12 221	12 221	311 984	311 984	1 126	1 126	325 331	325 331
FORPLIKTELSER								
DERIVATER								
Renteswapper	0	0	364	364	0	0	364	364
Valutaterminer	0	0	1 646	1 646	4	4	1 650	1 650
Sum finansielle derivater klassifisert som gjeld	0	0	2 010	2 010	4	4	2 014	2 014
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL								
Ansvarlig lånekapital	3 000	3 310	0	0	0	0	3 000	3 310
Fondsobligasjonslån	1 604	1 586	0	0	0	0	1 604	1 586
Sum ansvarlig lånekapital mv.	4 604	4 895	0	0	0	0	4 604	4 895
FORPLIKTELSER TIL KREDITTINSTITUSJONER								
Norske call money ¹	0	0	85	85	3	3	87	87
Utenlandske call money ¹	734	734	818	818	12	12	1 564	1 564
Sum forpliktelser til kredittinstitusjoner	734	734	902	902	15	15	1 651	1 651

¹ Call money er sikkerhetsstillelse for blant annet betalt/mottatt margin i forbindelse med derivater.

Note 7 Virkelig verdi hierarki

31.12.2022 MILLONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Sertifikater	0	318	0	318
Obligasjoner	47	7 367	0	7 414
Obligasjonsfond	3 194	0	0	3 194
Rentebærende verdipapirer	3 241	7 685	0	10 926
Utlån og fordringer	612	489	0	1 101
Aksjer	0	0	6	6
Aksjer og andeler	0	0	6	6
Finansielle derivater	0	455	0	455
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum selskapsporteføljen	3 854	8 630	6	12 489
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Sertifikater	1 853	1 079	0	2 931
Obligasjoner	18 254	38 572	0	56 826
Obligasjonsfond	19 831	9 569	9 835	39 234
Rentebærende verdipapirer	39 938	49 219	9 835	98 992
Utlån og fordringer	16 397	193	0	16 590
Aksjer	47 713	1 609	3 262	52 584
Aksjefond	80 476	0	60	80 536
Eiendomsfond	0	2 165	7 083	9 248
Spesialfond	0	2 191	0	2 191
Private Equity	0	0	35 785	35 785
Aksjer og andeler	128 189	5 966	46 189	180 344
Finansielle derivater	0	4 164	0	4 164
Andre finansielle eiendeler	0	493	0	493
Sum kollektivporteføljen	184 523	60 036	56 024	300 584
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjonsfond	265	8	0	273
Rentebærende verdipapirer	265	8	0	273
Utlån og fordringer	98	0	0	98
Aksjefond	862	0	0	862
Eiendomsfond	0	0	47	47
Spesialfond	0	12	0	12
Aksjer og andeler	862	12	47	922
Finansielle derivater	0	9	0	9
Andre finansielle eiendeler	0	4	0	4
Sum investeringsvalgporteføljen	1 225	34	47	1 305
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	189 602	68 699	56 078	314 378
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Investerings eiendom	0	0	1 399	1 399
Sum investeringseiendom	0	0	1 399	1 399
FORPLIKTELSE SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	60	0	60
Gjeld til kredittinstitusjoner	512	0	0	512
Sum selskapsporteføljen	512	60	0	572
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	1 321	0	1 321
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 130	0	0	2 130
Sum kollektivporteføljen	2 130	1 321	0	3 452

31.12.2022 MILLONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	6	0	6
Gjeld til kredittinstitusjoner	36	0	0	36
Sum investeringsvalgporteføljen	36	6	0	42
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	2 678	1 387	0	4 066

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
--------------------------------	--------	--------	--------	-----

EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Sertifikater	0	475	0	475
Obligasjoner	29	6 793	0	6 822
Obligasjonsfond	2 983	0	0	2 983
Rentebærende verdipapirer	3 012	7 269	0	10 280
Utlån og fordringer	338	949	0	1 287
Aksjer	0	0	8	8
Aksjer og andeler	0	0	8	8
Finansielle derivater	0	646	0	646
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum selskapsporteføljen	3 350	8 864	8	12 221

KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Sertifikater	1 523	2 872	0	4 394
Obligasjoner	21 634	25 583	0	47 217
Obligasjonsfond	42 676	8 842	6 227	57 745
Rentebærende verdipapirer	65 833	37 296	6 227	109 357
Utlån og fordringer	12 076	317	0	12 393
Aksjer	49 694	927	2 721	53 342
Aksjefond	97 369	0	50	97 419
Eiendomsfond	0	1 133	5 938	7 071
Spesialfond	0	1 884	0	1 884
Private Equity	0	0	27 962	27 962
Aksjer og andeler	147 064	3 944	36 671	187 679
Finansielle derivater	0	1 862	0	1 862
Andre finansielle eiendeler	0	695	0	695
Sum kollektivporteføljen	224 972	44 114	42 899	311 984

INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Obligasjonsfond	292	7	0	298
Rentebærende verdipapirer	292	7	0	298
Utlån og fordringer	74	0	0	74
Aksjefond	740	0	0	740
Spesialfond	0	9	0	9
Aksjer og andeler	740	9	0	749
Finansielle derivater	0	6	0	6
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	0
Sum investeringsvalgporteføljen	1 105	21	0	1 126
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	229 427	52 998	42 906	325 331

SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Investeringseiendom	0	0	1 004	1 004
Sum investeringseiendom	0	0	1 004	1 004

FORPLIKTELSE SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI				
SELSKAPSPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	734	0	0	734
Sum selskapsporteføljen	734	0	0	734

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Sum
KOLLEKTIVPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	2 010	0	2 010
Gjeld til kredittinstitusjoner	902	0	0	902
Sum kollektivporteføljen	902	2 010	0	2 912
INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN				
Finansielle derivater	0	4	0	4
Gjeld til kredittinstitusjoner	15	0	0	15
Sum investeringsvalgporteføljen	15	4	0	19
Sum finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi	1 651	2 014	0	3 665

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	8	7
Solgt	0	0
Kjøpt	0	0
Urealiserte endringer	-2	1
Utgående balanse 31.12.	6	8
Realisert gevinst / tap	0	0

Endringer i nivå 3 aksjer, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	2 721	2 545
Solgt	-53	0
Kjøpt	432	15
Urealiserte endringer	162	161
Utgående balanse 31.12.	3 262	2 721
Realisert gevinst / tap	-6	0

Endringer i nivå 3 aksjefond, unoterte KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	50	55
Solgt	0	0
Kjøpt	0	0
Urealiserte endringer	9	-5
Utgående balanse 31.12.	59	50
Realisert gevinst / tap	0	0

Endringer i nivå 3, Private Equity og eiendomsfond KOLLEKTIVPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	40 127	23 312
Solgt	-5 753	-4 551
Kjøpt	14 036	13 793
Urealiserte endringer	4 292	7 574
Utgående balanse 31.12.	52 703	40 127
Realisert gevinst / tap	2 313	2 236

Endringer i nivå 3, Eiendomsfond INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	0	0
Solgt	-2	0
Kjøpt	50	0
Urealiserte endringer	-1	0
Utgående balanse 31.12.	48	0
Realisert gevinst / tap	0	0

Endringer i nivå 3, Investeringseiendom SELSKAPSPORTEFØLJEN	Bokført verdi 31.12.2022	Bokført verdi 31.12.2021
Inngående balanse 01.01.	1 004	1 017
Solgt	0	0
Kjøpt	0	0
Urealiserte endringer	435	40
Annet	-40	-53
Utgående balanse 31.12.	1 399	1 004
Realisert gevinst / tap	0	0
Sum nivå 3	57 476	43 911

Beløpene i nivåfordelingen finner man igjen i balansen, under de ulike porteføljenes fordeling av finansielle instrumenter til virkelig verdi og investeringseiendommer. Urealiserte endringer reflekteres på linjen «Verdiendringer på investeringer» i resultatet i de ulike porteføljene.

Virkelig verdi skal være en representativ pris basert på hva tilsvarende eiendel eller forpliktelse ville vært omsatt for ved normale markedsbetingelser og forhold. Høyeste kvalitet i forhold til virkelig verdi er basert på noterte kurser i et aktivt marked. Et finansielt instrument anses som notert i et aktivt marked dersom noterte kurser er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse kursene representerer faktiske og regelmessige forekommende transaksjoner på armlengdes avstand.

Nivå 1: Instrumenter i dette nivået henter virkelig verdi fra noterte priser i et aktivt marked for identiske eiendeler eller forpliktelser som enheten har tilgang til ved rapporteringstidspunktet. Eksempler på instrumenter i nivå 1 er børsnoterte papirer.

Nivå 2: Instrumenter i dette nivået anses ikke å ha et aktivt marked. Virkelig verdi hentes fra observerbare markedsdata; dette inkluderer hovedsakelig priser basert på identiske instrumenter, men hvor instrumentet ikke innehar høy nok omsetningsfrekvens, samt priser basert på tilsvarende eiendeler og prisledende indikatorer som kan bli bekreftet fra markedsinformasjon. Eksempler på instrumenter i nivå 2 er rentepapirer priset ut fra rentebaner. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 2 instrumenter henvises det til note 9 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Nivå 3: Instrumenter på nivå 3 innehar ingen observerbare markedsdata eller omsettes på markeder som anses som inaktivt. Prisen baseres hovedsakelig på egne beregninger, hvor reell virkelig verdi kan avvike hvis instrumentet skulle blitt omsatt. Instrumentene som omfattes i nivå 3 hos KLP er unoterte aksjer og private equity investeringer. For mer informasjon vedrørende prising av nivå 3 instrumenter henvises det til note 9 i konsernet for de ulike klassene som ligger i dette nivået.

Verdsettelse rundt poster i de ulike nivåene er beskrevet i note 9 i konsernet, for beskrivelse av prising på investeringseiendom henvises det til årsrapporten.

I note 6 opplyses det om virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Den nivåbaserte fordelingen for disse postene vil være som følger: eiendeler klassifisert som hold til forfall vil inngå i nivå 1, utlån, og lån og fordringer vil inngå i nivå 2. Forpliktelser, målt til amortisert kost, vil være fordelt på følgende vis; ansvarlige lån fordelt i nivå 1 og i nivå 2, fondsobligasjonslånet vil vært fordelt i nivå 2, gjeld til kredittinstitusjoner vil vært fordelt i nivå 1. For informasjon vedrørende prising av disse rentepapirene henvises det til note 9 i konsernet.

På verdipapirene som inngår i nivå 3 er det ikke blitt gjort en sensitivitetsanalyse, en endring i variablene til prisingen er rent informasjonsmessig vurdert til å gi lite merverdi utover det som allerede er oppgitt i noten. For sensitivitetsanalyse for investeringseiendom henvises det til årsrapporten. På generelt grunnlag vil en endring i prisingen på 5 % gi en endring i verdien på 2 874 millioner kroner per 31.12.2022 på eiendelene i nivå 3.

Hva gjelder flytting av papirer mellom nivåene er det lagt grenser på antall handelsdager og omsetningsmengde på aksjer for å skille nivå 1 og nivå 2. De generelle prinsippene rundt nivåfordeling går hovedsakelig på om eiendelen eller forpliktelsen er notert eller ikke, og om noteringen kan angis å være i et aktivt marked. For aksjer er det et ytterligere skille på handelsdager og omsetningsmengde som skiller ut noterte papirer som ikke inngår i aktivt marked. Ved flytting mellom nivåene tas det utgangspunkt i verdiene ved slutten av rapporteringsperioden.

I 4. kvartal ble det flyttet aksjer for 15 millioner kroner fra nivå 1 til nivå 2 og 102 millioner fra nivå 2 til nivå 1. Flyttingene skyldes endring i likviditet. Det er ingen flyttinger utover dette i KLP.

Note 8 Presentasjon av eiendeler og gjeld som er gjenstand for netto oppgjør

31.12.2022 MILLIONER KRONER	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		Netto beløp
					Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	
EIENDELER							
Finansielle derivater	4 628	0	4 628	-1 228	-2 667	-667	366
Sum	4 628	0	4 628	-1 228	-2 667	-667	366
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	4 164	0	4 164	-1 225	-2 124	-667	360
Sum eiendeler selskapsporteføljen	455	0	455	0	-512	0	0
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	9	0	9	-2	-31	0	6
Sum	4 628	0	4 628	-1 228	-2 667	-667	366
GJELD							
Finansielle derivater	1 387	0	1 387	-1 228	-88	-211	64
Sum	1 387	0	1 387	-1 228	-88	-211	64
PORTEFØLJEFORDELT GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	1 321	0	1 321	-1 225	-42	-211	0
Sum gjeld selskapsporteføljen	60	0	60	0	-25	0	60
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	6	0	6	-2	-21	0	3
Sum	1 387	0	1 387	-1 228	-88	-211	64

31.12.2021 MILLIONER KRONER	Brutto finansielle eiendeler/ gjeld	Brutto eiendeler/gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Relaterte beløp som ikke er presentert netto		Netto beløp
					Sikkerhet i kontanter	Sikkerhet i verdipapirer	
EIENDELER							
Finansielle derivater	2 513	0	2 513	-1 485	-1 640	-79	310
Sum	2 513	0	2 513	-1 485	-1 640	-79	310
PORTEFØLJEFORDELTE EIENDELER							
Sum eiendeler kollektivporteføljen	1 862	0	1 862	-1 484	-901	-79	279
Sum eiendeler selskapsporteføljen	646	0	646	0	-734	0	27
Sum eiendeler investeringsvalgporteføljen	6	0	6	-2	-5	0	4
Sum	2 513	0	2 513	-1 485	-1 640	-79	310
GJELD							
Finansielle derivater	2 014	0	2 014	-1 485	-21	-330	222
Sum	2 014	0	2 014	-1 485	-21	-330	222
PORTEFØLJEFORDELT GJELD							
Sum gjeld kollektivporteføljen	2 010	0	2 010	-1 484	-18	-330	220
Sum gjeld selskapsporteføljen	0	0	0	0	0	0	0
Sum gjeld investeringsvalgporteføljen	4	0	4	-2	-3	0	3
Sum	2 014	0	2 014	-1 485	-21	-330	222

Formålet med noten er å vise den potensielle effekten av nettingavtaler i KLP; hvilke muligheter KLP har for å motregne bilaterale avtaler mot andre motparter dersom disse skulle gå konkurs, og beløpet som gjenstår om alle slike nettingavtaler materialiseres. Notene viser derivatposisjoner i balansen, samt en ytterligere tabell med tilsvarende informasjon sortert på de ulike porteføljene i selskapet.

Note 9 Forpliktelser

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Kortsiktig gjeld verdipapirhandel	852	367
Forskuddstrekk pensjonsordning	522	491
Leverandørgjeld	18	10
Derivater	1 387	2 014
Gjeld til kredittinstitusjoner	2 678	1 651
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	492	699
Øvrige forpliktelser	36	30
Sum forpliktelser	5 985	5 261

Note 10 Kapitalkrav

I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til. For KLPs forsikringsforpliktelser finnes det ikke observerbare markedsverdier. Disse beregnes derfor ved et beste estimat basert på aktuarielle forutsetninger. I tillegg kommer en risikomargin som skal reflektere en tredjeparts kapitalkostnader ved å overta disse forpliktelsene.

Kapitalgruppe 1 fremkommer av Solvens II-balansen, samt fondsobligasjonslånet. Kapitalgruppe 2 består av ansvarlige lån og ikke-innbetalt supplerende kapital. Fra og med 30.09.2022 regnes også risikoutjevningfondet som ansvarlig kapital i kapitalgruppe 2. Finanstilsynet har godkjent at KLPs vedtektsfestede etterinnkallingsrett kan regnes med som supplerende kapital med et beløp tilsvarende 2,5 % av foretakets premiereserve. Kapital som kan medregnes i kapitalgruppe 2 er begrenset oppad til 50 % av kapitalkravet.

Uten bruk av midlertidig fradrag i forsikringstekniske avsetninger er foretakets solvensgrad 337 % som er godt over foretakets mål om minst 150 %. Med det midlertidige fradraget er solvensgraden 337 %.

MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
SOLVENSGRAD	337 %	316 %
FORENKLET SOLVENS II BALANSE		
Eiendeler, bokført	709	706
Merverdier HTF/lån og fordringer	-12	7
Merverdier øvrige utlån	-2	0
Øvrige mer/mindreverdier	0	0
Utsatt skattefordel	0	0
Sum eiendeler etter solvens II	695	713

MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
MILLIARDER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
FORENKLET SOLVENS II BALANSE		
Beste estimat	629	647
Risikomargin	11	13
Ansvarlige lån/fondsobligasjonslån	5	5
Andre forpliktelser	8	11
Utsatt skatteforpliktelse	0	1
Sum forpliktelser etter solvens II	653	676
Eiendeler minus forpliktelser	43	36
- Utsatt skattefordel	0	0
- Risikoutjevningfond (kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	-5	0
+ Fondsobligasjonslån	1	2
Basiskapital - kapitalgruppe 1	39	38
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 1	39	38
Ansvarlige lån	3	3
Risikoutjevningfond (kapitalgruppe 2 fra og med 30.09.2022)	5	0
Basiskapital - kapitalgruppe 2	8	3
Supplerende kapital	13	12
Supplerende kapital - kapitalgruppe 2	13	12
Fradrag for maks. kapital i gruppe 2	-14	-8
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 2	7	7
Utsatt skattefordel	0	0
Tellende ansvarlig kapital - kapitalgruppe 3	0	0
Tellende ansvarlig kapital under Solvens II	46	45
Markedsrisiko	7	7
Diversifisering markedsrisiko	-2	-2
Motpartsrisiko	0	0
Forsikringsrisiko	13	13
Diversifisering forsikringsrisiko	-2	-2
Diversifisering generelt	-3	-3
Operasjonell risiko	3	3
Tapsabsorberende evne til utsatt skatt	-2	-2
Solvenskapalkrav (SCR)	14	14
Det lineære minstekapitalkravet (MCR_lineær)	5	5
Minimum	3	4
Maksimum	6	6
Minstekapitalkravet (MCR)	5	5
Solvensgrad	337 %	316 %

Note 11 Leieavtaler

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
BRUKSRETTEIENDELER	EIENDOM	
Inngående balanse 01.01.	973	1 081
Avskrivninger	-108	-108
Utgående balanse	865	973

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
LEIEFORPLIKTELSE	EIENDOM	
Inngående balanse 01.01.	1 012	1 099
Avdrag	-92	-88
Utgående balanse	920	1 012

MILLIONER KRONER	4. kvartal 2022	4.kvartal 2021	01.01.2022 -31.12.2022	01.01.2021 -31.12.2021
	EIENDOM			
Rentekostnader leieforpliktelser	6	6	24	26
Rentekostnader leieforpliktelser	6	6	24	26

Note 12 Pensjonsforpliktelser

MILLIONER KRONER	31.12.2022	31.12.2021
Balanseført netto forpliktelse 01.01.	553	594
Resultatført pensjonskostnad	124	110
Resultatført finanskostnad	13	12
Aktuarielle gevinster og tap	-66	-48
Innbetalt premie/tilskudd	-101	-116
Balanseført netto forpliktelse 31.12.	524	553

FORUTSETNINGER	31.12.2022	31.12.2021
Diskonteringsrente	3,00 %	1,90 %
Lønnsvekst	3,50 %	2,75 %
Folketrygdens grunnbeløp (G)	3,25 %	2,50 %
Pensjonsregulering	2,60 %	1,73 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %
Finansskatt	5,00 %	5,00 %

Effekten av endringer i forutsetningene er en reduksjon av forpliktelsen med 66 millioner kroner per 31.12.2022. Endringen er ført under "Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet".

Kontaktinformasjon

KLP

Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringselskap

Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo

Organisasjonsnr.: 938 708 606

Besøksadresse

Dronning Eufemias gate 10, Oslo

klp.no

Tlf: 55 54 85 00

klp.no/kontakt